Թիւ 3641 (Ե. Տ.) 17 Ապրիլ 1896 — 5 Ապրիլ 1896 — 3 Զիլկատէ 1313 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده آره‌وك غزته‌سى ادارهسى

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ժրամի	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Դասատուաց թղթատարի ծախքը միօրինակ Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հեռեւեալ տան տպագրական [մելանոներով] տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԿՆՈՋ ԴԵՐԸ

(ԿԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌԹԻՒ)

Կիներու միջազգային համաժողովին առթիւ, որ իր գումարումները կը շարունակէ ի Բարիզ, իգական սեռի յառաջդիմութեան ու ազատագրման դատին նոր քայլ մը առնել տալու նպատակով, Ֆրանսիսք Սարսէյ իր կարծիքը կուտայ յօդուածով մը ուր կը յայտարարէ թէ ինք մեծ կարեւորութիւն չընծայեր եղած վիճաբանութիւններուն ու աղմուկին։ Հաստատելու համար այն գիտը զոր կիները կատարել կ'ուզեն ընկերութեան մէջ,—երբ չեն գոհանար լաւ տանտիկիններ ու ընտանիքի աքանչելի մայրեր ըլլալէ,—ուրիշ միջոցներ չեն պակսիր անոնց. իրենց կնոջական հպարտութիւնը կրնայ աւելի օգտակար ու աւելի ազնիւ ձգտումներ ունենալ քան հանրային գումարման մը մէջ ճառախօսելու և ծափահարուելու իղձը։ Եւ առիթէն օգուտ քաղելով, կը խօսի «Մայրական կանանութեան և յղի կիներու յատուկ ապաստարանի» ընկերութեան վրայ որուն ընդհանուր ժողովը պիտի գումարուի առաջիկայ կիրակի. ապահով կրնաք ըլլալ որ, կ'ըսէ Սարսէյ, կիները հետաքրքրող նիւթեր միայն վիճաբանեան պիտի դրուին հոն և խօսք առնող ատենաբանուհիները բանաւոր ու օգտակար կարծիքներ պիտի յայտնեն։ Այդ ընկերութիւնը, քանի տարի առաջ, հիմնած է տիկին Պէքէ սա պարզ գաղափարն իրեն նպատակէտ ունենալով. Նորածին մանուկի մը համար ի՞նչ բան էական կարեւորութիւն ունի. մայրը ունենալ իրեն կամ՝ տու. և եթէ, բացառաբար, մայրը չի կրնար պէտք եղածին չափ կամ տալ զաւկին, գտնէ նուիրելու է հոգածու խնամք ու յարատեւ գուրգուրանք զոր մայրական տաք գիրկն դուրս ուրիշ տեղ չի կըրնար գտնել պզտիկը։ Բարձր դասի ընտանիքներու մէջ, մայրերը փոյթ չեն ըներ իրենք դիցուհի իրենց զաւակը. այս դժկամակութեան կամ անտարբերութեան դարման չկայ. բայց ուրիշ կարգ մը կիներ զաւակնին կամ՝ տու կը յանձնեն. որովհետեւ իրենք արհեստ մը բանելու, աշխատելու պարտաւոր են հայրերնին ճարելու համար, որ կը չեղեցուէ զիրենք մայրական պարտականութենէն։ Եթէ ապրուստի միջոց մը ունենային։ Արդ իր հասոյթի աղբիւրներուն ներածին չափ, այս միջոցը հայթայթելու համար հաստատուած է տիկին Պէքէի ընկերութիւնը որ բնաւին չի նմանիր այն հաստատութիւններուն որոնք նորածինները կ'առնեն իրենք մեծցուցեալու համար։ Իր ուղղիղը բոլորովին տարբեր է։ Որ և է կին, առանց կրօնային դաւանանքի կամ ընկերային վիճակի խտրութեան, որ հաստատակամ կերպով կը յայտարարէ թէ պատրաստ է մայրական պարտականութիւնը կատարելու, այսինքն զաւկին կամ տալու, կրնայ ընկերութեան դիմել։ Խնամակալուհի մը կ'երթայ քննել անոր վիճակը, ապրուստի միջոցէ զուրկ ըլլալը, զաւկընկերուն թիւը, և նիւթական ու բարոյական կարգ մը ծանօթութիւններ զրոս կը նշանակէ իր տեղեկագրին մէջ։ Նոյնպէս բժիշկ կը զրկուի՝ մօրը ու նորածինին առողջական վիճակը քննելու համար. այս ձեւակերպութիւններու կատարումէն ետք, երբ ընկերութիւնն իր պաշտպանութեան տակ առնէ ծննդաբեր կինը, կանխնուութեան ժամանակամիջոցին համար կը յատկացուցնէ անոր հաց, միս, խանձարուր և հանդերձեղէն. եթէ բժիշկը վճռէ որ մայրական կաթն անբաւական է, կամ ալ կը տրուի։ Սակն ամիս, երբ այցելութեան երթան, կը հանուցուին ծանկիկը, կը կշռեն, և եթէ հարկ տեսնուի, բժիշկ կը կանչեն։ Կ'ուզէք գիտնալ թէ քանի տղայ վայելած է այս օգնութիւնը, և հաւանական մահէ փրկուած,—վասն զի կամ՝ նուի յանձնուողներէն շատ քիչերը կ'ապրին.—1877 էն մինչեւ 1880, ամեն տարի 188 նորածին. իսկ 1893 էն մինչեւ 1896, անոնց թիւը կը բարձրանայ տարին 2736 ի։

Այս գերազանցապէս մարդասիրական հաստատութեան, որուն յառաջդիմութիւնն ու արդիւնքներն ակներեւ են, տիկին Պէքէ կցած է ուրիշ մը, ոչ նուազ օգտաւատ. — «Ապաստարան—Արհեստանոց յղի կիներուն համար»։ Մինչեւ այն օրը, Ֆլանսայի մէջ՝ ինչպէս շատ տեղ, յղի կինը կը նկատուէր, նոյն իսկ նպաստամատոյց վարչութիւններուն կողմէ, իբրեւ քաղաքաղաքացի մը որ կրնար ու պարտաւոր էր աշխատիլ ու իր պէտքերն հոգալ։ Եւ սակայն այնպէս չէ։ Սպասուհիներ, գործաւորուհիներ, խանութպանուհիներ, երբ վերջին ամիսներուն կը մտնեն, անգթօրէն կը ճանբուին գործատիրէն կամ տունէն ուր կ'աշխատին. Եւ այդ տարաբաղդները, ծննդաբերութեան պահուն յեսին թշուառութեան մէջ կը գտնուին, իրենց ունեցած մանր մունր առարկաները և շրջազգեստներն իսկ ծախած կամ գրաւի դրած ըլլալով պատառ մը հացի համար։ Տղան ծնելէն առաջ պաշտպանելու, անոր առողջ մարմին մը տալու համար է որ մայրական կամ՝ մտնութեան ընկերութիւնը 1892 մարտ 1 ին հիմնեց առաջին ապաստարանն ի Բարիզ, յղի կիներու յատուկ։ Այդ թուականէն ի վեր, 700 կիներ ընդունուած են հոն, որոնցմէ ոչ մէկը մեռած է ծննդաբերութեան միջոցին։ Ատոնք բոլորն ալ լրին համակամութիւնով մը եւ ուրախութիւնով մը կը հանկուին, մարմնի ու մտքի հանգիստ մը կը զգան, բարերար՝ մօրը համար, բարերար՝ զաւկին համար։

Զեմ գիտեր թէ, կ'եզրակացնէ Սարսէյ, ի՞նչ է տիկին Պէքէի կարծիքը կնոջական խնդրին նկատմամբ որ այնքան աղմուկով կը յուզուի այս պահուս միջազգային համաժողովին մէջ.

իր անունը չի տեսայ ատենաբանուհիներու շարքին մէջ. գուցէ ոյ իսկ ներկայ գտնուեր է. ինք ուրիշ գործ ունի կատարելու, և լաւագոյն։ Կնոջ պարտականութիւնն ու պատիւն է՝ տկարները խնամել, օգնել դժբաղդներուն, եւ աշխարհիս թշուառութիւններուն վրայ սփռել սփոփարար, խմաստուն ու գործօն ողորմածութիւն մը։

ԵԴԵՍԻՈՅ ԼՈՒՐԵՐԸ

Եդեսիոյ մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ մարտ 20 թուականով.

Քանի մը շաբաթէ ի վեր՝ վերջին դառնաշունչ ձմեռուան խստութիւնները հետզհետէ մեղմանալու վրայ են, և աղքատին ոսկորը կճղող ցուրտը երթալով կ'անհետանայ։

Գարունն իր յաւիտենական անփոփոխ հրապոյրը սկսած է սփռել երկրի վրայ, և ցանքերն ու մարգերը բնութեան անսպառ վայելքը կը խոստանան մարդկութեան։

Արմտեաց գիները՝ իբրեւ հետեւանք նախընթաց տարուան առատաղեղ բերքին՝ արդէն ընկուզ են յոյժ, և ինչպէս կը յուսացուի կլիմայի ներկայ բարեդիպ ազդեցութենէն, յառաջիկայ հունձքն իր արդիւնքով ապրուստի կենսական պէտքերը թերեւս աւելի դիւրամատչելի ընէ կարօտեալներու եւ չքաւորներու քսակին, ինչ որ բնութեան ամենէն բարեպատեհ բարիքը պիտի ըլլայ ամենասկան ներկայ տագնապին մէջ։

—Ս. Առաքելոյ մասերս քիչ մը կաղդուրուած կ'երեւի իր վերջին հիւանդութենէն։

Ն. Գերապատուութիւն՝ 1—2 ամիս առաջ՝ Առաքելական Փոխանորդ Տ. Յովհաննէս քահանայի յանկարծական մահը ծանուցանելով՝ Ազգ. Պատրիարքարանէն ուրիշ եկեղեցականի մը զրկելիք խնդրած էր։

Ս. Առաքելոյ պահանջումը բանաւոր կրնայ նկատուիլ, մեծարելով մանաւանդ այն մեծ ու բազմակողմանի խնամքը որուն հոգեւորապէս կը կարօտի Եդեսիոյ վիճակին մէջ սփռուած հօտը։

—Քաղաքիս ազգ. վարժարանաց վերաբացման մասին կեցած դժուարութեանց մէջ՝ կարեւոր տեղ մը կը բռնէ դասագրքերու բացարձակ չգոյութեան խնդիրը։

Ազգ-Էջի նախաձեռնութեամբ վերջերս ի նպաստ գաւառացի աղքատ ուսանողներու սկսած դասագրքերու հանդանակութեան գործը՝ ճշմարտապէս բարեբար ձեռնարկ մը նկատելի է իրաւամբ։ Անոնք՝ որոնց ձեռքն է այդ պիտանի հանգանակութեան արդիւնքին մատակարարութեան գործը, պէտք չէ մոռնան այս գաւառին ալ բազմակարօտ աղքատ ուսանողները։

Գ. Կ. Ռ.

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

Անցեալ տարուան վերջերը սրտաճմլիկ թղթակցութիւններ հրատարակուեցան Արէ-Էլի մէջ Սեբաստիոյ կրթական ղողրմելի վիճակին վրայ։ Այն ատեն մասնաւոր յօդուածներ ալ գրուեցան, որոնցմով կոչում եղաւ տեղւոյն կրթականներու հոգաբարձութեան որ ջանայ բարեկարգել վարժարանները, և մանաւանդ քարաքաղաքացիներու մարդասիրութեան գծած պայմաններովը վարուի ուսուցչական մարմնին հետ, որ խորին թշուառութեան մատնուած էր, ամսականներուն չվճարուելուն պատճառովը։

Արդ, Սեբաստիաէն եկած նոր թղթակցութիւն մը կը յայտնէ թէ ոչ միայն առաջուան ցաւալի վիճակը մինչեւ հիմա կը շարունակուի, այլ և աւելի վատթարացած է։ ու երթալով կը վատթարանայ։ Ս. Մինասեան տօնին առթիւ, ուսուցիչները՝ երկար ու սիրամարելի դիմումներէ յետոյ՝ հազիւ հազ յաջողեր են մէկ երկու մեֆտ ստանալ իրենց դիզուած ամսականներուն վրայ. բայց Ս. Զատկի տօնին առթիւ ոչինչ կրցեր են ըրցուցնել՝ կեանքի ամենէն նախնական պէտքերը հայթայթելու համար, այդ տօնական օրերուն մէջ։ Այս մարդիկը որո՞ւ դիմեն իրենց ապրուստի միջոցները հոգալու համար. զրամական տագնապի ժամանակին ո՞վ որի օգնութեան ձեռք կարկառելու վիճակ ունի։

Սեբաստիոյ թաղական խորհուրդն ու հոգաբարձութիւնը ամենեւին իրաւունք չունին ուսուցչական դասին հետ այդպէս անխղճօրէն և անարգօրէն վարուելու. այդ մարդիկը ինչո՞ւ չեն ուզեր հասկնալ ուսուցչութեան պաշտօնին բարոյական բարձրութիւնն ու վսեմութիւնը։ Վերջապէս անհնարին պիտի ըլլայ այս գաղափարը ներմուծել մեր թաղային խորհուրդներուն և հոգաբարձութիւններուն միտքին մէջ. անարգանքով, արհամարհանքով, նախատական ձեւերով վարուելու չէ այդ մարդոց հետ, որոնք կոչուած են մատաղ սերունդը ծաղկեցնելու, դաստիարակելու, բեղմնաւորելու անոր մտաւորական ուժը. դիւրին պաշտօն չէ ասկա. մտքի հանդարտութիւն, սրտի հանգստութիւն կուզէ. կանքի նիւթական սպառիչ տագտուկները վնասակար արդիւնք առաջ կը բերեն՝ երբ ուսուցիչներու վրայ տեղան. անոնց խնամքին յանձնուած նորաբողբոջ միտքը՝ փոխանակ արգասաւորուելու՝ խամրած կը մնայ։ Այս բաները ո՞ւրչափ գրուած են, կը գրուին ու պիտի գրուին ալ ողբոսոր ու ձանձրացուցիչ յանկերգի մը պէս մինչեւ որ վերջապէս քիչ մը բարեօրէմ ձեռք բերուի։

Ո՞վ կրնայ ուրանալ թէ դաստիարակութիւնը, կրթութիւնը լաւագոյն միջոցն են մարդկային քաղաքակրթութեան, և այսու՝ նուիրագործում մը չեն ստացած. ամենէն տգէտ և անուս մարդն անգամ բնազդական մղում մը կը զգայ կրթութեան բարիքը վայելել տալու իր զաւկին, որուն փրկութիւնը ատոր մէջ կը դտայ։ Այդ՝ այսքան նուիրական, այսքան պաշտելի և այսքան բարերար պէտքի մը գործադրողն—ուսուցիչը—ինչո՞ւ չընդունի իրեն արժանի յարգանքն ու պատիւը. միտք մաշեցնելու, սիրտ յոգնեցնելու, շունչ սպառնալուն փոխարէն այսպէ՞ս վարձատրուելու էր։ Ինչո՞ւ չենք յօժարիր դատարկն այն բարձրութեան մէջ պահելու ուր կը վայէլէ որ ինք գտնուի թէ՛ այն բարոյական ազդեցութեան համար զոր իր ձեռքին տակ մարզուող սերունդին պիտի ներշնչէ, թէ այն կրթական նպատակին վեհութիւնը ցոլացնելու համար՝ որուն գործակիցն ըլլալ կոչուած է։

Սեբաստիոյ թաղական խորհուրդի անդամներէ ոմանք, ինչպէս նաեւ շատ մը պատուաւոր ընտանիքներ իրենց զաւակները օտար վարժարաններ կը ղրկեն, անշուշտ սա ամենապարզ պատրուակով թէ ազգային վարժարանը գոհացուցիչ վիճակ չունի։ Իրենց այս մարդոց որ ինքզինքին կը խաբեն, կամ, աւելի շիտակը, այնպէս կը ձեւացնեն. բայց, Սեբաստիոյ պատուական ազգայիննե՛ր, ինչո՞ւ կրթական այդ անգոհացուցիչ վիճակին պատճառները չէք փնտռեր գտներ. ձեր աչքին առջեւն են, ձեր քթին տակը. կուզէք որ անօթի վարժապետներով զարդարուած դպրոց մը տիպար կրթարա՞ն հանդիսանայ. ցանքով չբեղմնաւորուած հողէն կրնա՞յ հունձք պահանջուիլ։

Նախ և առաջ ինչո՞ւ ձեռք ձեռքի չէք տար ու ձեր ուսուցչական դասը չէք գոհացներ, որպէս զի յետոյ չտիպուիք՝ անիրաւ առարկութիւններով՝ ձեր դաւակներն օտար վարժարաններ ղրկել։

Վերջապէս, կարգ մը գլխաւոր գաւառներու մէջ, համաճարակ մը կայ դասատուներուն ստակը չվճարելու և զանոնք անօթի ծարաւ ձգելու. ո՞վ պիտի առնէ այս համաճարակին առաջքը, որուն միրոպները շատոնց ձգուած էին. ու հիմա բազմանալու վրայ են մեր կրթական յարկերուն ներքեւ։ Կեդրոնէն բիտած հրամանդիր թերեւս քիչ մը դարման ձեռք բերեն. բայց ապահովապէս մինչեւ որ տեղական հանրաշխութիւն մը չդոյանայ, կամք և փափաք ցոյց չտրուի, բնաւ տարակոյս չիկայ որ այս համաճարակն երթալով պիտի ընդլայնի, ու հետեւանքը Աստուած գիտէ թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ Սեբաստիոյ պէս կարեւոր կեդրոններու վարժարաններուն նկատմամբ։

ԵՐՈՒԱՆԴ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ

Գ.

5. Բացի սէրէն և համբերութենէն՝ ուսուցչին անհրաժեշտ է նաև հաստատուն կամք և տոկուն ոգի ունենալ. միմիայն հաստատուն կամքով և տոկունութիւնամբ նա կրնայ որոշ չափով խիստ վարուիլ։ Դէպի մանուկները տածած խոհական սէրն յաճախ ուսուցչի դպրոցական գործունէութեան ամենալաւ ուղեցոյց մը կը հանդիսանայ։ Այդ սէրը շատ անգամ ուսուցչին յաջող կերպով կը թելադրէ թէ այս կամ այն պարագայի մէջ ինչպէ՞ս վարուիլ հարկ է և զայն կը դնէ կրթական պաշտօնեային անհրաժեշտ եղող համբերութեամբ։ Աշակերտները սիրելով, այնպիսի ուղղութիւն մը տալով անոնց, որ ապագային ազնիւ և օգտակար մարդիկ հանդիսանան։ Խոհական սէրը չի բացասեր ուսուցչի երբեմն-ակի խիստ վերաբերմունքը դէպի աշակերտները, այլ ընդհակառակն այդ ևս իր մէջ կը պարունակէ։ Աշակերտները սիրելով՝ ուսուցչի նպատակն է զանոնք կատարելագործել, ուստի և այն բոլոր երեւոյթներուն, որոնք մանուկները կատարելութեան ճամբէն կը շեղեն, նպատակին հանդիպ։ Ուսուցչի ձգտած նպատակն ու անոր հասնելու միջոցները բացորոշ և յայտնի ըլլալով, ամէնին տատամսած և թայլ ըլլալու պատճառ մը չունի. նա՛ միայն կը տատանի, որ իր առջեւ որոշ նպատակ մը չունի և կամ անոր հասնելու միջոցները չի գիտեր։ Հաստատ կամք և տոկուն ոգի բանալով, յամառութիւն և պինդգլխութիւն չպէտք է հասկնալ։ Մեր բածն ուսուցչի կողմանէ հանդարտօրէն, խորհրդաւոր և խղճամիտ կատարումն է այն ամեն բանի, ինչ որ իրեն անհրաժեշտ և նպատակայարմար կը թուի։ Ուսուցչի հաստատակամութիւնն ու տոկունութիւնը նորա խոհականութեան և իմաստութեան արդիւնքը պէտք է ըլլան, և ոչ թէ անձնական քմահաճոյքի և յամառութեան։

6. Ուսուցիչը պարտի նաեւ ինքզինքը զսպել գիտնալ։ դա այնպիսի ուժ մ'է որ աշակերտաց վրայ մոգական ազդեցութիւն կը թողնէ։

Այն ուսուցիչն որ չի կրնար իր անձը զսպել, տեղի անտեղի կը տաքնայ և սպառնալեաց շանթեր կը տեղայ աշակերտաց գլխուն, շատ շուտ համրել կուտայ իր մարաքի թելերը. իսկ այն՝ որ գիտէ տէր ըլլալ իր անձին, որ հեռու կը պահէ ինքզինքն անտեղի պոռթկումներէ և կը ջանայ հանդարտօրէն ու երկայնամտութեամբ աշակերտաց սիրալ ընթացքն ուղղել, այդպիսին նոցա ատենը միշտ իր ձեռքին մէջ կը պահէ։ Ուսուցչի հանդարտ և մտածուած ու կշռուած գործողութիւններն աւելի զօրաւոր ազդեցութիւն կունենան աշակերտաց, քան թէ անտեղի պոռալ-կանչին ու սպառնալեաց բիւրաւոր շանթերը։ Աշակերտներն երբ անգամ մը նկատեն որ ուսուցչին անկարող է ինքզինքը զսպել, ալ այնուհետեւ ատկէ օգուտ քաղելու համար յարմար առիթի մը կսպասեն։ Այդ պարագային ուսուցչի վարքն ու հեղինակութիւնը մեծ վտանգի կ'ենթարկուին։ Ի հարկէ, ինքնազսպութիւն ըսելով չպէտք է դէպի աշակերտներն անտարբերութիւն հասկնալ, այլ դա աշակերտաց վրայ ազդել կարենալու ներքին ուժ մ'է, որ ուղղակի գլխակցութենէն կը ծագի։

7. Լաւ ուսուցչի մը բնորոշ գիծերէն մէկն ալ նորա մշտական արթնութիւնն է։ Լաւ ուսուցիչ մը ո՛չ միայն միաժամանակ դասարանի բոլոր աշակերտները կ'ուսումնասիրէ, այլ և անոնցմէ և ո՛չ մէկն աչքէ կը փախցնէ։

Եթէ ուսուցիչ մը, կամ իր արտաքին զգայարանաց տկարութեան և կամ ուշադրութեան պակասութեան պատճառով, անկարող է ամբողջ դասարանին հետեւիլ, նա չի կրնար դասարանի մէջ կարգ ու կանոն պահպանել. դա իսկապէս ուսուցչի համար մեծ թերութիւն մ'է։ Ուսուցչի արթնութիւնը պարտի երեւան գալ ո՛չ միայն դասարանի մէջ, այլ և դաստարի ատեն, և ընդհանրապէս այլ բոլոր պարագաներու մէջ, երբ նա իր արթուն հսկողութեամբ կրնայ աշակերտներն առնկարգութենէ զերծ պահել։

ԳՐ. ԻԳՐԱՆԱՍԵԱՆ

==)(39)(==

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

Ճերմակ տուներուն և որմնայեց ծառերուն միջեւ, այգիի դաշտեր, կանանչ զառիթափներ կիջնան մինչեւ գետակ մը որուն մութէն զուրս ելլալն ալ կը տեսնուի, համակ վէտվէտուն մութ կապոյտով, բաց կանանչով և վարդ գոյնով։

Եւ միշտ երկնքին լոյսը որ կը մեծնայ, որ կը մտնէնայ։

Օ՜հ, շուտով չոգա՛, մայրագործդ արշալոյս. քիչ մը ջերմութիւն թափէ, և յոյս և ուժ տուր ոգեսպառ տղուն որ կը շտապէ՝ քեզ կարկառելով բազուկները։

—Շատ հեռո՞ւ եմ էթիոլէն, հարցուց ձէք հոգակիրներու որք կանգնէին՝ պարկը ուսընդառնուած, անխօսուկ խմբակներով դեռ քնած։

Ոչ, Էթիոլէն հեռու չէ, անտառին հեռուելու է շիպ շիտակ։

Այդ պահուն կարթնայ անտառը։ Ճամբուն ծայրը լարուած կանանչ մեծ վարագոյրը կը սարսռայ։ Ճռուողիւններ, մեղուներ, դայլայլումներ են որ իրարու կը պատասխանեն ցանկապատին մասուրներէն մինչեւ դարաւոր կաղնիները։ Ճիւղերը իրարու կը քսուին, կը ծռին ուժգնաբար թեւերու հարուածներուն տակ, և մինչ օդին մէջ մնացած խաւարը կը շղթանայ, գիւերային թռչունները լռիկ ու ծանր թռիչով՝ կը հասնին իրենց թաքուն ապաստանները, արտոյտ մը վեր կելլայ դաշտէն նուրբ, թեւերը ձգտուած, կը բարձրանայ հնչուն թրթռումներով, գծելով առաջին անտեսանելի ակօսը, ուր ամրան գեղեցիկ օրերուն մէջ իրարու կը միանան մեծ անդորրութիւնը երկնքին և բոլոր գործօն աղմուկները երկրին։

Տղան ա՛լ չի քալեր, կը քաշկռտուի։ Դրգռեցողներս պառաւ մը շարադէմ՝ կանգնի, այծ մը տանելով։ Անդամ մըն ալ կը հարցնէ տղան.

—Շատ հեռո՞ւ եմ էթիոլէն։

Պառաւը անոր կը նայի վայրագ երեւոյթով մը և խճալից փոքր ճամբայ մը կը ցուցնէ որ՝ նեղ ու ցից՝ կը բարձրանայ անտառին եզերքէն։ Հանառակ իր խոնջէնքին, ճամբան կը շարունակէ անդուլ։ Արեւը զրեթէ տաք է արդէն. քիչ մը առաջուան այգը չացուցիչ ճառագայթներու վառարան մը եղած է։ Ձէք կը հասկնայ որ կը մտնէնայ։ կերթայ, կորաքամակ, զանգաչուն, քարերուն զարնուելով սրոնք կը գլորին ոտքերուն տակ. բայց կերթայ։

Վերջապէս, վերը, կառապան մը կը տեսնայ որ կը բարձրանայ խմբուած տաներներու վերեւ՝ կանանչի զանգուածի մը մէջ։ Օ՜ն, ճիգ մը եւս։ Մինչեւ հոն հասնելու է։ Բայց ուժը կը կորի։

Կիսնայ, կելլայ, նորէն կիսնայ և արտեւանանքներուն մէջէն որք կը բացխփին, իր մտքը կը նշմարէ փոքր տուն մը որթատունկերով. ծաղկոցից ելեկներով, վերամբարձ վարդենիներով բեւեռուած որ կը պատեն զայն մինչեւ ադաւոցին կատարը և նոր ադիւներով ծածկուած վարդագոյն աշտարակիկը։ Դրան վերեւը, արդէն ծագած եղրեւանիներու ծածանուած ըստուերին միջեւ՝ արձանագրութիւն մը ոսկեատառ. Parva domus, magna quies.

Օ՜հ, սիրուն հանգարտ տունը, խարտեաշ լոյսով ողողուն։ Դեռ ամեն բան գոց է, սակայն չեն քնանար. վասնզի ահա կնոջ ձայն մը թարմ ու զուարթ որ կսկսի երգել.

Իմ կոշիկներս կարմիր են
Ադարս, սիրունս

Այս ձայնը, այս ե՞րգը... Ձէք երազ կը կարծէ։ Բայց ապակեփեղկի մը երկու դռնակները կը ճարճատեն պատին վրայ, և կին մը կ'ելեւէնայ ճեպ ճերմակ, առատուն անենամ կեսպարանքով, փաթթուած մազերով և զարթնումէն զարմացած նայուածքով։

Իմ կոշիկներս կարմիր են
Ողջո՛յն, տարփանք իմ

—Մայրի՛կ... մայրի՛կ... կը կանչէ ձէք տկար ձայնով մը։

Կինը կը կենայ, ափիբերան, կը նայի, պահ մը կը փնտռէ, ծագող արեւէն աչքը չլացած, յետոյ յանկարծ կը նշմարէ այդ փոքր տժգոյն էակը ողմթաթաւ, պատառուն, ոգեսպառ։

Մեծ ազաղակ մը կ'արձակէ։—Ձէ՛ք։

Մէկ վայրկեանէն անոր քոյրն է և իր մայրական սրտին բոլոր ջերմութեամբը կը տաքցնէ կիսամեռ տղան որ սառած էր սոսկումէ, անձկութենէ, իր վերջին գիշերուան բոլոր ցուրտէն ու խաւարէն։

Ը.

«ՓՈՔՐ ՏՈՒՆ, ՄԵԾ ՀԱՆԳԻՍՏ»

—Չէ, ձէքս, չէ, իմ, սիրելի ձէքս, մի՛ վախնար, ալ չպիտի դառնաս այն անիծեալ բիճնագիտոը... Զաւակս ծեծել, զաւակս ծեծել համարձակեր են... Շատ ադէկ ըրեր փախչեր ես... Այն թշուառական խաղանդիին քեզի ձեռք վերցուն՝ Զի՞ գիտեր ուրեմն թէ դուն քու ծնունդովդ, ձգէ գոյնդ, դուն իրաւունք պիտի ունենայիր զանիկա քանակոծելու։ Պէտք էիր ըսել անոր. մայրիկս խառնածիններ ունեցած է իր ծառայութեան ներքեւ։ Է՛յ, ինծի մի՛ նայիր տխուր մեծ աչքերովդ։ Ա՛լ հոն չպիտի դառնաս ըսի։ Նախ չեմ ուզեր որ այլ ևս ինէ բաժնուիս։ Քեզի համար փոքր աղուրիկ սենեակ մը պիտի պատրաստեմ։ Պիտի տեսնաս թէ ի՛նչ ադէկ է գեղը։ Անասուններ, հաւեր, ճագարներ եւ այլ մը, ու էշ մը ունինք։ Նոյնի տապանակն է այս տունը... Քու ժամանակդ այնքան յուզեց զիս... Օ՜հ, երբ քիչ տեսայ հոն, ճամբուն վրայ, այդ վիճակին մէջ... Օ՜հ, քնացիր, հանդչէ քիչ մը։ Նաստանին ատենը պիտի արթնցնեմ։ Բայց նախ և առաջ պղտ արգանակ խմէ քիչ մը։ Գիտես Պ. Ռիվալա ինչ կ'ըսէ. կազդուրուելու համար քունի և անուղղի պէտք ունիս... Ապրո՛ր է, հէ՞, մայր Արշանպալի արգանակը։ Ի՜հ ղա տղա, երբ կը մտածեմ թէ քնացած ատենս դուն միս մինակ կը վազէիր ճամբաներուն վրայ։ Սոսկալի բան է... Կը լսես հաւերս որ զիս կը կանչեն։ Ես կերթամ... դուն քնացիր։

Մայրը երաւ գնաց ոտքին ծայրերուն վրայ կոխելով, թեթեւաքայլ, երջանիկ, միշտ սիրուն, թէև քիչ մը երած կենդանի օդէն և հագուած գեղջուկի տարազ մը՝ թխագոյն կտաւի վրայ առատ սեւ թաւիշներով և խտալական յարդէ գլխարկ մը վայրակաղ ծաղկներով զարդարուն։ Ամեն ժամանակէ աւելի տղայ, կը խաղար գլուղն մէջ։

Ձէք չէր կրնար քնանալ։ Հանելէն յետոյ անցուցած քանի մը հանգիստի ժամերը, իր լոգանքը, մայր Արշանպալի արգանակը, և ամենէն աւելի պատանեկութեան հրաշալի առաձգութիւնը, իր տակուլու ճապուկ զօրութիւնը յարթած էին իր խոնջութեան։ Բոլորտիքը կը նայէր, ըմբոշխնելով այդքան անդորը վիճակային բարօրութիւնը։

Այլ ևս Հօսման պուլուտին վագեմի պերճանքը չիկար, մեռաքաղարդ, վարդկապան, հեգձուցիչ։ Սենեակն ուր կը գտնուէր, ընդարձակ էր, պարսկական բացդոյն կերպասով սրահակուած, Լուի ԺԶ.ի կահերով զարդարուն՝ ճեպ ճերմակ և գորշ՝ առանց ամենափոքր ոսկեզօծումի։ Դուրսը, անդորրութիւնը գաղտն, ապակիներու դէմ ճիւղերու շրշիւններ, աղաւնիներուն մռնչիւնները տանիքին վրայ և մօրը «կը՛ք, կը՛ք»ները որ հաւնոցէն կը բարձրանային գանգան կոչերու հետ, ոտքերու օրորտկումներու հետ որք առաջ կուգան ապ մը վարակի չուրջ։

Ձէք կը ճաչակէր մտերմութիւնը շրջապատի լռութեան մէջ ցրուած այս թեթեւ աղմուկին։ Երջանիկ էր ու հանգստացած։ Մէկ բան մը կը խռովէր զինք. տՍրժանթանի կենդանագիրն իր դիմացը, անկողնին ոտքին կողմը, յաւակնոտ, բռնաւորի կեցուածքով, ձեռքը կիսաց գիրքի մը վրայ, աչքերը դաժան և ժժգոյն։

Տղան կը մտածէր. «Ո՞ւր է, ո՞ւր կը բնակի... Ինչո՞ւ չտեսայ։» Վերջապէս, նեղուելով այդ լուսանկարին նայուածքէն որ հարցումով մը կամ յանդիմանանքով մը կը հետապնդէր զինք կարծես, ոտքի ելաւ և մօրը քով իջաւ։

Մայրը զբաղած էր խնամելու, անուցանելու իր անասունները չքեղ անճարակութեամբ մը, մինչեւ արմուկները ձեռնոցապատ, փոքր մտոը դէպ ի վեր. շրջազգեստը՝ մէկ կողմէն վեր առնուած՝ ցոյց կուտար գծաւոր վառակ մը և երկար կոբուկներով կոշիկներ։ Մայր Արշանպալ կը խնդար անոր անճարակութեանը վրայ, ինք ալ միեւնոյն ժամանակ մաքրելով ճագարներուն խցիկը։ Այս մայր Արշանպալը անտառապահի մը կինն էր, որ կուգար անտառապահի մը կինն էր։ Ամեն ինչ ունենալ Օլնէթ, ինչպէս կանուանէին երկրին մէջ Ձէքին մօրը բնակած տունը՝ փոքր լատեներու (օրն) պուրակի մը պատճառաւ որք անկուած էին պարէզին ծայրը։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ. 5/17 ԱՊՐԻԼ, 1896

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻՆ Ի ՓԱՐԻԶ

Կանանց Համաժողովին վրայ համակրութեամբ խօսող թղթակիցներն անդամ կը խոստովանին թէ կին-ժողովականը դիւան կառավարել չեն գիտեր, և այս պատճառաւ Համաժողովը յոյժ անկարգ է։ Մարիա Տըրէմի մահէն ի վեր, Փարիզի իգական Համաժողովին համար յաջող առենապետուհի մը չէ կրցած գտնուիլ։ Հանգուցեալ առենապետուհին ուժեղ մտքի տէր, պատրաստաբան, զուարճախօս և ճկուն ոգեմտութեամբ մը օժտուած էր, և գիտէր թեթեւամիտները կամ պռատախօսները լռեցնել՝ առանց ոչ զոք վշտացնելու։ Դիտէր լռեցնել այն երիկ մարդիկն եւս որք Կանանց Համաժողովին կը ներկայանային իրենց սանձարձակ վարդապետութիւնները պաշտպանելու, ինչպէս «Հաւաքականք» կոչուած ընկերվարական ուսանողներն որք խօսեցան արդի Համաժողովին երկրորդ նստին մէջ, և զորս չկրցաւ սանձել գերառենապետուհին Օր. Բոլէն։

Երրորդ նստին մէջ, «ընկերային չարեաց» վրայ խօսուեցաւ, մանաւանդ երկու սեռերուն յարաբերութեան տեսակէտով։ Տոքտորուհի Բոդոնիէ Բիէռի ամուսինը խօսք առնելով, ֆրանսական գործօն քանակի դրութիւնն և կամեղիկ կղերի ամուրիութիւնն ընկերական մեծամեծ չարիք նկատեց։ «Բան մը այնքան հակառակ չէ, ըսաւ, հանրային բարոյականութեան ու ցեղային բարեկրթութեան որքան պարտաւորիչ ամուրիութեան դրութիւնը մեր բանակին ու մեր կղերին մէջ։» Մերմունազարդ տիկին մը եկաւ հերքել Մ. Բոդոնիէի հայեացքն, և ահա անոր խօսքը կտրեց Գ. Ռոպէն անուն արտակարգ մը (eccentric), որ ազատախոհ մ'է եղեր, և հեծելանուրդի հագուստով բեմը մագլցելով, և առենապետուհւոյն զանգակին ականջ չկախելով, խենթ ու խելառ բաներ ըսաւ ի քննադատութիւն ամուրիութեան, զոր աւելի վայելուչ կերպիւ ալ կարելի էր քննադատել, և ի յատուկ ովութիւն ազատ-սիրոյ։ Հեծելանուրդին անդուռն լեզուն կասեցնելու համար ի զուր ժողովին անդամուհեաց երկու-երրորդը գրաւ է, բաւ է» կ'աղաղակէին։ Բայց ահա Լէժէ անուն երիտասարդ մը բեմ ելաւ, ան ալ առանց առենապետուհւոյն արտօնութեան, և հերքեց Ռոպէնի խօսքերն ի պաշտպանութիւն «ազատ-սիրոյ», (կենակցութիւն առանց ամուսնական ձեւակերպութեանց)։ Գ. Լէժէի հերքողական ճառը շատ յաջող էր, հակառակախօսութիւնը ճայկաւոր էր, խօսքերը սրտաբուխ և ուժգին։ Շարունակ ծափահարուեցաւ Համաժողովին անդամուհիներէն, որք իրենց ծափիկներով ու կեցցէներով ցոյց տուին թէ ատուաւ մեծամասնութեամբ յաղթող են մասնական օրինաւոր դրութեան, որոյ թերութիւնները միայն կը բաղձան կատարելագործել, և ոչ թէ սանձարձակ սեր քարոզել։ Հովհարները զուարթօրէն կը ծփային օդին մէջ։ ամեն կողմէ ժողովական տիկնայք և օրիորդք «Շա՛տ ողէկ, շա՛տ ողէկ, չարունակեցէք, լաւ ներընչուած էք» կ'աղաղակէին բախտաւոր երիտասարդ ատենաբանին, որ քաջալերուելով, աւելի ուժգնագէս չարունակեց, իսկ ազատ-սիրոյ Լատազով Ռոպէն, տեսնելով որ այս կրակոտ ընդդիմախօսին պէտք չկրնայ դիմադրուել, և խօսիլ ալ ուզէ՝ մոռիկ ընող պիտի չգտնէ, պրամուած դուրս եկաւ ժողովէն, և դարձեալ իւր հեծելանիւը նստելով, արագաշաւ հեռացաւ, խորհելով ընդհանրապէս իգական սեռին և ի մասնաւորի Ֆրանսուհեաց բնածին և անյոգդողդ պահպանողականութեան վրայ։ Ալ չափ չի կար Գ. Լէժէի յաղթութեան։ Թէ նոյն նստին ամենէն լաւ խօսողն եղաւ, և թէ բովանդակ Համաժողովին զգացումներուն թարգման հանդիսացաւ։

Յետոյ զանազան առենաբանուհիք խօսեցան Ամուսնալուծման Առենին առնչեալ լրաւոր հաւասարութիւն հաստատելու պէտքին վրայ։ Անհաւատարիմ կինն աւելի խստիւ կը պատժուի քան անհաւատարիմ այրն, ըստ Ֆրանսական արդի օրինաց, մինչ առենաբանուհիք պահանջեցին անհաւատարմութեան մեղքին ու յանցանքին պատճառաւ երկու սեռերն հաւասարապէս պատժել։ Անհաւատարմութեան գործին վրայ բռնուած Ֆրանսուհին տակաւին կը բանտարկուի։ Սէն Լազարի տոկալի և նողկալի արգելանոցին մէջ, որուն համար Ֆրանսացիք կրնան թէ ամբարշիտ վրայ ամենէն ազատ բանտն է։ Թէև յայտնի է թէ գաղղիական չափազանցութիւն մ'է այս։ Ուրիշ առենաբանուհիներ գանգատեցան թէ քաղաքական յանցանքներու համար ալ շատ մը կիներ Սէն Լազար ղրկուած են փոխանակ Սենդ Բելաժի ղրկուելու։ Սէն Լազարի բանտը, զոր գայթն այցել Համաժողովին անդամուհիք, երկար ժամանակ Լազարիոններու հիւանդանոց և վանք էր։ Շատ ո՛Չի եռին կը գտնուի։ Սէն Վէնսան տը Բոլ պատուական բարեգործ կրօնաւորն երկար տարին անոր մեծաւորն եղաւ։ Իւր օրով քրիստոնէական բարեգործութեան ամենէն ազնիւ, ամենէն անոյշ, ամենէն բանաւոր արտայայտութեանց տապարեզ մ'էր Սէն Լազար։ Հարիւր տարի առաջուան ֆրանսական ապստամբութեան ժամանակ, ամենէն քաջասիրտ խօղխողուածները տեղի ունեցան սոյն այս Սէն Լազարի մէջ, որ հիմակ ալ արգելանոցն և զգաստարանն է անկարգ կանանց, մեղանչող կին-ամուսնոց, կին-գողերու, անառակ աղջիկներու, և զանոնք սանձելու պաշտօն ունեցող խստասիրտ և կոչտ պաշտօնեաներու։ Բայց հանրապետական կառավարութիւնը քաղաքական յանցանօք բանտարկեալ կիներն ալ եւս չի ղրկեր։ Տիկին Լուիզ Միշէլ բաւական ժամանակ բանտարկեցաւ հոն։ Բարեգործութեան տիպարն էր բանտին մէջ այս արտակարգ ընկերվարական կին։ Բանտարկեալ կիներուն ամեն կերպ ծառայութիւն և ողէկութիւն ընկէն գատ, նոյն իսկ բանտին մուկերը կը պաշտպանէր և կ'ընտելացնէր այս տարօրինակ կերպիւ բարեսիրտ կին։ Սէն Վէնսան տը Բոլի բարեբարութեան ներկայացուցիչ կը հանդիսանան. տակաւին քանի մը Դիւութեան Քոյրեր, որոց մէջ ամենէն ուելի կը գովուի Օր. Բոլին տը Կրանբրէ, որ Մոնդիդոնի առաքինութեան մրցանակին արժանացաւ։ Սէն Լազարի թշուառ կիները մինթարել, խրատել և անոնց գառն վիճակն ամոքել իւր կանանցին գլխաւոր գործն ըրաւ Օր. Բոլին, որ այս բարեգործութեան ձեռնարկեց երբ իւր հօրեղբայր 40 տարի առաջ Միայուն հոգեւոր տեսուչն եղաւայն հաստատութեան։

Կանանց Համաժողովոյն հաճելի խօսողներէն մէկն է Ազգասէրն Օր. Քէյդ Շիրմանը, որ Սորպոնի համալսարանական վերջին քննութեանց մէջ առաջնակարգ յաջողութեամբ փառաւորուած էր։ Համաժողովոյն բոլոր պատուաբեր պաշտօնները կը վարեն տիկնայք և օրիորդք, իսկ ազգերի և քաղաքուզարի յանձնեցուցիչ և անփառունակ աշխատութիւնն անձնուիրաբար ստանձնած է երիտասարդ մը։

Քաղաքական կացութիւն

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ Ի ՎԻԵՆՆԱ

Այս Դշ. ի Վիեննա երկուց կայսերաց ներկայութեամբ կատարուած զօրահանդէսը շատ փայլուն եղաւ։ Արհիւքներու, դեսպաններու և օտար զինուորական կցորդներու ակնախտիզ բազմութիւն մը կար։ Օդը շատ գեղեցիկ էր։ Բարձրաղաղակ կեցցէներով ողջունեցան երկոքին կայսերք ժողովրդեան կողմէ։ Ֆրանց Եոզէֆ կայսն ինք զօրաց գլուխն անցնելով, զանոնք առաջնորդեց իւր օգոստափառ հիւրին առջեւէն, և յետոյ Վիլհելմ կայսրն իւր անունը կրող գունդին գլուխն անցնելով, առաջնորդեց զայն Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր առջեւէն։ Միլիօրէին Վիլհելմ կայսր ճաշեց Հիւսար հեծելազօրաց Դրագունդին սպայից հետ, որ իւր անուան ձօնուած է։ Գնդապետը բաժակ առաջարկեց «Մեր վեհապետին օգոստափառ զինակցին կենաց», և ի պատասխանի, գերման վեհապետը բաժակ առաջարկեց Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր և աւստրիամաճառ բանակին կենաց։

Վիլհելմ կայսր գեղեցիկ պսակ մը դրաւ Ռոտոլֆ վաղամեռիկ գահաժառանգին գերեզմանին վրայ, որոյ մահուան կսկիծը դեռ չեն մոռցած ոչ Ֆրանց Եոզէֆ կայսրն ոչ Էլիզապէթ կայսրուհին, որ անկէ ի վեր ոչ մէկ հանդիսական արարողութեան ներկայ կ'ըլլայ, և գրեթէ ամբարշէ քաշուած կ'ապրի։ Վիլհելմ կայսր յետոյ ի խորհրդակցութիւն ընդունեց Աւստրոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլոխովսքի կոմսն, որ միջոցէն եկաթ խորհրդակցութիւն մ'ալ իշխան Հօհենլոէ վարչապետին հետ ունեցաւ։ Երկուց կայսերաց ընթրիքին ներկայ էին Հօհենլոէ իշխան, Կոլոխովսքի կոմս, Վիեննայի գերման դեսպանն և Պերլինի աւստրեան դեսպանը։

Նոյն գիշեր գերման կայսրը Վիեննայէ մեկնեցաւ դէպ ի Թարլսրուէ։ Ֆրանց Եոզէֆ կայսր մինչեւ կայարան ընկերակցեցաւ, և հոն երկոքին կայսերք սիրալիր հրամբոյներով բաժնուեցան իրարմէ։ Երեկ ալ Հօհենլոէ իշխան Պերլին դարձաւ։

ՓՈՒԳԱ.—Հայանալ կը հեռագրուի թէ շաբաթի հունձքն ապրիլ 1ին 77,228 թոնս էր լոկ, մինչ անցեալ տարի նոյն ամսուն 489,200 թոնս եղած էր։ Ահա ամենէն չշայիելի հեռանքն ապստամբութեան։

ՍՊԱՆԻԱ. կ'աշխատի 20 միլիոն անգլ. ոսկւոյ ներքին փոխառութիւն մը կընել 5 % տոկոսով, Թուպայի ապստամբութեան պատճառաւ։ Երաշխաւորութիւն կուտայ 5 % տոկոսաբեր Թուպայի պարտաթուղթեր, որք այժմ կան Գանձարանին մէջ, և 6 % տոկոսով Թուպայի պարտավոր ոց հետ փոխանակուելու համար պատրաստուած էին։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ԻՏԱԼԻՈՅ.— Անբոնա գաւառին Սինիկալլիա քաղաքին մէջ ծանր խռովութիւն յառաջ եկաւ, երկրին տնտեսական անձուկ վիճակին հետեւանօք։ Տեղւոյն Խնայողական Մնաուկներուն և Առեւտրական Ընկերութեան տրուած մրցադրամի պայմանաժամին երկարաձգումը անանկութիւններ յառաջ բերաւ։ Գրգռեալ ամբոխն յիշեալ Ընկերութեան և Սընտուկներուն, ինչպէս և անոնց հրաժարեալ տնօրէններուն գուռներուն առջեւ խռնեցաւ, և իւր տուած դրամներն եւս ուզեց բարձրագոչ ազաղակաւ։ Անկարգութիւնը մեծցաւ։ Քարեր նետուեցան։ ապակիներ կոտրեցան։ Ոստիկանութիւնը միջամտեց։ Երկուստեք բաւական մարդիկ վիրաւորեցան։ Բազմութիւնը վերջապէս ցրուեցաւ, և 12 հոգի ձերբակալեցան։ Բանտարկեալներէն մին ծերունի մ'էր, որ հազիւ թէ պահանջոցին խցիկներէն միոյն մէջ փակուած էր և ահա կախուած իջուց ու մեռաւ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ հիւսիս-արեւմտեան գաւառներուն մէջ սովի պէս վիճակ մը կը տիրէ, որովհետեւ բրինձի բերքը փճացած է, և մինչեւ որ նոր հունձքն ըլլայ, տեղացիք ուրիշ ուտեստ չունին։ Անպլիոյ և Հնդկաստանի մէջ հանգանակութիւնք կ'ըլլան խեղճ երկրագործներուն համար։ Հիւսիսային միայն մէկ նահանգի մէջ 198,000 Հնդիկ կը հոգացուին՝ ճամբաներու և այլ հանրօգուտ շինութիւններու աշխատանքով, որոյ փոխարէն իրենց ուտեստ կը տրուի։ Բանբերգանային ինքնավար Հնդիկ երկրին մէջ ալ 9,000 հոգի և ի կեդրոնական Հնդկաստան 3,000 հոգի նոյն դրութեամբ կը խնամուին։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ. — Սոֆիայի լրագրերը կը գրեն թէ Ֆերդինանտ իշխան Կ. Պոլիս գտնուած միջոցին, մի կողմէ Ռուսիոյ դեսպանին և միւս կողմէ յունական Պատրիարքութեան հետ խորհրդակցութիւններ ունեցած է վերջ տալու համար կրօնական հերձուածին որ կայ ընդ մէջ եկեղեցութեան և «Տիեզերական Պատրիարքութեան»։ Պուլկարներուն մէջ սոյն կրօնական խնդրոյ վրայ երկու տարբեր կարծիք կան։ Ոմանք կ'ուզեն Պուլկարիայէն դուրս պուլկարաբնակ թեմերուն հոգեւոր հովութիւնը թողուլ յունական Պատրիարքարանի, պայմանաւ որ նոյնպիսի թեմերու համար պուլկար թեմականներ և պուլկար եկեղեցականներ միայն կարգէ, և այս կարգադրութեամբ հերձուածը վերնայ։ Միւս կուսակցութիւնը կը պնդէ Պուլկարիոյ մէջ և Պուլկարիայէն դուրս պուլկար եկեղեցւոյ արդի կազմակերպութեան անփոփոխ պահպանման վրայ, թէև այս պատճառաւ կրօնական հերձուածը չարունակէ, յորմէ իրենք ինքնա մը չեն տեսներ կրօնական և բարոյական տեսակէտով։

ԿԵՂԾՄԱՇԵԻ ԴԵՂՈՎ ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՒՄ ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԷՋ

ԴԱՌՑԱԿԱՆ ԲՆՆՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ ուրբաթ օրուան Պերլինի լրագրերք լի են յօդուածներով ու նկարագրութիւններով Բրոֆ. Լանկերհաւսի մանչ զաւկին չհաճադեղով թունաւորման գործին վրայ, զոր պատմեցինք երեկի Աչ-Եէլին մէջ։

Լրագիր մը կը պատմէ թէ Բրոֆէսորն ինք իւր ձեռամբ չհաճուկը ներարկեր է իւր տղուն, կասածելով թէ անոր կոկորդին բորբոքումը կեղծամշկ է, և չէ թէ մէկ ժամ, այլ մէկ վայրկեան ետքը, տղան հոգին աւանդեր է, որոյ գործողութեան յանկարծակի դադրելովը։ Ընդհանուր դատախազը քննութիւն հրամայեց, և հիմա խեղճ տղուն դիակը կը քննուի։ Դժբախտ ծնողաց ամեն կողմէ սրտագին համակրանք կ'արտայայտուի. բայց առ հասարակ կ'ըսուի թէ Բրոֆէսորին իւր զաւկին մահն հասարակութեան ծանուցանելու կերպն անխորհուրդ էր, ինքն իսկ իբրեւ լրիշկ՝ քանիցս անգամ չհաճուկը գործածեր էր առանց այնպիսի անպատեհութեան։ Ապա թէ ոչ, նոյն փորձն իւր զաւկին վրայ չեր կրկներ։

Բժիշկներ կը գրեն այս առիթիւ թէ չհաճուկի կիրառումն իբրեւ կանխարգել դարման անտեղի գործ մ'է։ (այսինքն՝ պէտք չէ կեղծամշկը ներարկել առողջ տղաքներու, այն ակնկալութեամբ որ կեղծամշկէ չվարակուին։) Նոյն իսկ հիւանդներու վրայ, չհաճուկին կիրառումն ուրեք ուրեք այնքան ծանր հետեւանք ունեցած է որ բժիշկները կ'ըսեն թէ մեծ ուշադրութիւն պէտք է այս մասին։

ՈՂԻՄՊԻԱՆ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԷՆ ՄԻՆ ՀԱՏԵՑԱՒ ՀԵԼԼԷՆ ՄԸ, ԱՅՆ Է ՄԱՐԱԹՈՆԷ ԱԹԷՆՔ ՈՏՔՈՎ ՎԱԶԵԼՈՒ ՄՐՑԱՆԱԿԻՆ։

Հեռաւորութիւնն է 25 մղոն, և մրցանակը շահեցաւ գեղացի երիտասարդ մը։ Այս արշաւ կրկէսի մը վրայ վազողներուն արշաւին չեր նմաներ. զի հոն ամեն վայրկեան կերեւի թէ ո՛վ է առաջ անցնողը, մինչ այս անգամ մրցակիցք հեռաւոր տեղէ մը պիտի գային։ Մեծ բազմութիւն ի Սդատիոն հաւաքուած ուրիշ ըմբշական մրցումներ դիտելու կ'ըլլայ, երբ թնդանօթի մը արձակումը ծանոյց թէ Մարաթոնի մրցակիցներէն մին երեւցած է և կուգայ։ Մարաթոնէ մինչեւ Աթէնքի Սդատիոնը ճամբան հարթ չէ։ Լերանց երկու չարք կարել պէտք է՝ խորտուբորդ տեղերէ անցնելով։ Երբ յաջող մրցակիցը մօտեցաւ Սդատիոնին, իւր կախած նշանէն հանկցուեցաւ Հելլէն մ'ըլլալն, և վաթսուն հազարի չափ հայրենասէր Հելլէնք միաձայն կեցցէներով ողջունեցին իւր գալուստը։ Այս կեցցէներ կրկնուեցան երբ բազմութիւնը տեսաւ որ երկրորդ և երրորդ մրցակիցներն ևս Հելլէն են, իսկ անոնցմէ ետեւ մնացած և պարզապէս անոնց յաղթական արշաւին հետեւորդ եղած էին մաճառ, աւստրալիացի և ամերիկացի վազողները։ 25 մղոն տեղն երիտասարդ Հելլէնն երեք ժամէ պակաս միջոցի մէջ կարած էր։ Անգլիացի ամենէն քաջ վազողները ժամը մինչեւ 10 մղոն կարած են, բայց հարթ և ողորկ գետնի վրայ։

ԱՆԳԼԻԱՅԻՈՅ ԶԱՏԻԿԸ։ — Այս տարի քսան հազար (20,000) Անգլիացիք և Անգլուհիք իրենց զատական արձակուրդն անցուցեր են Փարիզի մէջ։ Օդն ալ Զատկին շատ գեղեցիկ եղաւ Փարիզի մէջ։ Ամեն մարդ դուրսն էր, կը սեռն Փարիզի լրագիրք, որք նորութիւն մը չեն ծանուցաներ ասով՝ զի Փարիզի բնակիչք գէշ օդին ալ տունը չեն մնար։ Ամեն ժամանակ դուրսն են։ Զատկին առաջին և երկրորդ օրն, ահագին բազմութիւն կար եկեղեցիներուն մէջ, ինչպէս և երեկոյները՝ Շանզ Էլիզէի կողմը, ֆիարշաի կրկէսներու վրայ, և ն։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՎԵՐՏԷՕՆ, 16 Ապրիլ. — Գ. Ֆելիքս Ֆոռ, պատերազմական նախարարին հետ մէկտեղ, արեւելեան Ֆրանսա գնաց, և այցելեց Վերտէօնի, Սէն Միհիելի և Թուլի բերդերը։

ՄԻԼԱՆ.—Իտալեան փոխառութիւնը լիովին ստորագրեցաւ Իտալիոյ մէջ։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.—Թէլեան լրագնաւով Թրիբուբիսի մարմինը ճամբայ հանուեցաւ դէպ Յունաստան։

ՊԵՐԼԻՆ.—Վերնցուելա 50 միլիոն ֆր. ի փոխառութիւն մը կնքեց ի Պերլին Տիքոնդ Պանքէն։

ԱԶԳԱՔԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդն, ի դիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, այսօր Ներկայ կը գտնուի, ի Բերա Բանկալթի Ռուսաց եկեղեցւոյն մէջ, սերպական դեսպան Գ. Վլատան Եօրկէվիչի որդւոյն յուղարկաւորութեան հանդէսին։ Արարողութենէն վերջ, Փոխանորդ Հայրը ցաւակցական այցելութիւն պիտի տայ դեսպանին։

Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ գումարելի Համազգային Անկեանոցի գործոյ մատակարարութեան յանձնաժողովին համար Դատական գործոց նախարարութեան կողմէ յանձնարարուած էր նաև մեր Պատրիարքարանին՝ ներկայացուցիչ մը նշանակել։ Իսկ այսմ, Պատրիարքարանի ներկայացուցիչ նշանակուած է Բերայի Պատժական դատարանի հարցաքննիչ-դատաւոր Յովհաննէս էֆէնտի Թորոսեան։ Խառն ժողովոյ սոյն որոշումը տեղեկագրուած է կայս. կառավարութեան։

Ուսումնական Խորհուրդն իր չաբաթական նիստն ըրաւ չորեքշաբթի օրը Ղալաթիոյ ժողովարանին մէջ, առենապետութեամբ Պերպէրեան Ռեմիգէոս էֆէնտիի, և ի միջի այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

1. Ս. Փրկչեան Ազգային Որբանոցը «Տարրական Նախակրթարան - Արհեստարանի» վերածելու մասին որոշեց վերջնական դիմում ընել առ Վարչութիւնն և խնդրել որ առ այս սկզբնաւորութիւն մ'ընելու համար հաճի ի գործ դնել ինչ որ հարկ է, ազգային թղթով զայն տակաւ զարգացնելու և կատարելագործելու հոգը։

2. Ուշադրութեան առաւ Պալատու Թաղական Խորհրդոյ մէկ պաշտօնագիրն, յորում յայտնելով որ Թաղին ազգային վարժարանաց տնօրէն կարգուած է Արիստակէս էֆ. Պօյաճեան, կը խնդրեր Խորհուրդէն վաւերացնել սոյն ընտրութիւնը։

Խորհուրդը նկատելով որ այդ ընտրութիւնն իւր կողմանէ տրուած ընտրելեաց ցանկի մը վրայէն չէ կատարուած, ինչ որ կը տրամադրէ կազմական կանոնագրի 41երդ յօդուածը, մերժեց վաւերացնել կատարուած սոյն ընտրութիւնն։

3. Խորհուրդը տեղականալով որ քանի մը լեռներու ազգ. վարժարանաց պաշտօնեաներէն ոմանք անհաճոյ ընթացից մէջ գտնուած են, յանձնարարեց Կրթական Տեսուչ էֆէնտիին՝ այս մասին խիստ քննութիւն մը կատարել և տեղեկագրել իրեն, ըստ այնմ հարկ եղածները անօրինելու համար անոնց նը-կատմամբ։

Թաղական Խորհուրդս պատիւ ունի ծանուցանել Մեծարգոյ հասարակութեան թէ յառաջիկայ կիւրակէ, Ապրիլ 7, գիւղիս Ս. եկեղեցւոյ տօնախմբութեան օրն ըլլալով, քարոզիչ Դեր. Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Ապահունի հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել ի հոգւոյս մխիթարութիւն բարեպաշտ հայ ժողովրդեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խոր. Խասգիւղի

Վ. Ապենապէտ — Ապենապետ

ՊՕՂՈՍ Գ. ՔԷՐԵՍՏԷՃԵԱՆ — ԵՂԻՍ. ՇԱՀՊԱԶ

Խասգիւղ, 3 Ապրիլ 96 — 1—2

Ս. Երուսաղէմայ Պատրիարքական Փոխանորդի օգնական Արժ. Տ. Դէորգ Ծ. վարդապետ Երէցեան հրաւիրեալ է յառաջիկայ Աչխարհամատրան կիւրակէ օրն, Ապրիլ 7, Ս. եկեղեցւոյս մէջ յատուկ Ս. Պատարագ մատուցանել ի հանդիստ հոգւոյն ննջեցելոյ՝ թաղիս Ս. եկեղեցւոյ և ազգային երկսեռ վարժարանաց կառուցման, վերաշինութեան և նորոգման ատարողաց և նուիրատուաց։

Ի դիմաց Թաղ. Խոր. Կէտիկ-Փաշայի

Ապենապետը — Ապենապետ

Ց. ԳՈՐԵԱՆ — Ա. ԹՆԿՐԵԱՆ

Կէտիկ-Փաշա, 4 Ապրիլ 96 — 1—2

Յառաջիկայ կիւրակէ՝ տօն Աւետման օրը թաղիս Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Դեր. Տ. Մկրտիչ եպիսկոպոս Վեհապետեան, ի մխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ուստի կը փութանք յայտարարել զայս ի գիտութիւն ազգայնոց։

Ի դիմաց Թաղ. Խոր. Գուրուչէշմէի

Ապենապետը — Վ. Ապենապետ

Ս. Գ. ԱՐԱՊԵԱՆ — ԳԱԲՐԻԷԼ ՍԱՖԱՐՈՅԵԱՆ

Գուրուչէշմէ, 4 Ապրիլ 96

Սամաթիոյ միացեալ երից թաղից Նորապակ Տ. Լուիտակէս քահանայ Հիսարլեան՝ լրացուցած ըլլալով իւր քառասնօրեայ ապաշխարութեան օրերն, յառաջիկայ կիւրակէ (7 Ապրիլ) հանդերձեալ է ի հոգւոյս մխիթարութիւն բարեպաշտ հաւատացելոց, իւր անդրանիկ պատարագը մատուցանել ի Ս. Եկեղեցւոյ Թաղիս, որ առիթ յատկապէս հրաւիրուած է նաեւ Մայր Եկեղեցւոյ քարոզաբանաց դպրաց դասն։

Ծանուցանելով զայս ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Մնամք յարգանաբ

Ի Դիմաց Թաղ. Խոր. Նարլը-Գեաքուի

Վ. Ապենապետ — Ապենապետ

Ա. ԳԵՈՐԳԵԱՆ — Ց. ՊԱՌԱՏԵԱՆ

5. Ապրիլ 1896

Նարլը-Գեաքու

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՓՈՒՆՋԻ

Նապիպ էֆ. Գարագաշ Ազգ. Հիւանդանոցին մէկ սամ. ոսկի նուիրած է փոխան ծաղկեփունջի, իր հաւատարիմ և պարկեշտ պաշտօնէին՝ Տիար Ներսէս Սրապեանի յուղարկաւորութեան առթիւ։

Կրթասէր ազգայնոց կողմանէ դաւառացի ազգատ ուսանողաց համար նուիրուած գրքերէն հետեւեալներն ստացայ՝ Զօքմէրդէլէնի և մատակայ Իզէրլի, Օճաթլը և Նաճատը գիւղերու դպրոցներուն ղրկուելու համար.

90 Նախագիտելիք

100 Պարզ քերական

62 Նախապատ. թուագիտ. Փալագաշեան

15 Թուա. Փալագաշեան (գործածուած)

10 Օսմանլը սարքը

10 Թաւիմը գրաթ

8 կտոր տաճկ. գեոգ. տետրակներ

20 Միւբէմմել էլիֆպայի Օսմանի

10 Բանալի Օսմ. լեզուի Գալլաղեան

20 Վարժ. Մանկանց, Գ. մաս

20 Համառօտ Քերկ. Գարագաշ (գործածուած)

10 Գործնական

1 Տարերք Մայրենի լեզուի

15 Ս. Գրոց պատմ. Գարագաշեան

20 Մանր Ուսմունք Քրիստ.

4 Աւետարան

4 Հաւաքածոյ Գաբամաճեան, Ա. մաս

419 չորս հարիւր տասն և ինը կտոր գիրք և 10 տուփ գրչածայր։

Տ. ՂԵՒՈՆԴ ՔՀՆՑ. ՇԵՆԱՆԵԱՆ

1896 ապրիլ 3

Կ. Պոլիս

Կիւլպէնկեան դերդաստանը խորին չնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր ազգականաց ու բարեկամաց որոնք ներկայ գտնուելով Մէջի. ԿԱՐԱՊԵՏ Էֆ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆի յուղարկաւորութեան հանդէսին, իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին այս տխուր առիթիւ։

Sofpop Յ. Զիրեբեան

ՎԻՄԱՌՈՅՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ամեն առաւօտ ժամը 2 էն մինչ 6 Դեկտիւար Իշխանիէ Գազալ փողոց Միւ 25 իւր տունը իրեն գիմող ամեն կարգի հիւանդները կը զբաղանէ եւ ի հարկին գործողութիւնները ալ կը կատարէ, հրկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերն ալ ծրի։

471 — 12—20

Գեղջկան չուրջեր

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.—Աւստրիական դեսպանն ու ամերիկեան դեսպանատան գործակատարն, երեկ, Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

«ՄԷԾՎԷՐԷԹ». ԼՐԱԳԻՐԸ. — Սապանչ այս օրուան թուոյն մէջ կը կարդանք.

«Սպասպոլ լրագրին և Կ. Պոլսոյ ու Ֆուռնիէի գործակալութեանց կողմէ փարիզէն 11 Ապրիլ թուականաւ առնուած հեռագրներու նայելով, Փարիզի մէջ ֆրանսերէն յաւելուածով մը թուրքերէն հրատարակուած Մէկվէրէլ անուն ֆլասակաց թերթին հրատարակութիւնն արգիլուիր է օրդումս ֆրանսական կառավարութեան։

«Տէրութիւնք իրարու քարեկամութիւն և ճշմարտասիրութիւն չեն հաճիր որ իրենց երկրին մէջ խռովարարական հրատարակութիւնք ըլլան՝ այնպիսի կառավարութեան մը դէմ, որուն հետ մտերմական յարաբերութիւններ ունին։ Ֆրանսական կառավարութիւնն, վերոյիշեալ թերթին դէմ այդ միջոցն ի գործ դնելով, ապացուցած է թէ կատարեալապէս կը գնահատէ բարեկամութեան և ճշմարտասիրութեան պէտքը։ Միւս կողմէ ալ այդ կերպով նորէն կը հաստատուի թէ խռովարարական այդ կարգի հրատարակութիւնք Եւրոպայի մէջ նողկանք կ'ազդեն։»

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ.—Թուրք լրագրաց այս օրուան թուոյն մէջ կը կարդանք թէ Մբսրլը Հիւսէյին Ալի, Ֆիքրի Փաշազատէ Խօսէր Լուտֆի, Ահմէտ Հըֆզի, Մէհմէտ Հըֆզի, կոմսարար Հիւսնի, Ինեաղը Ահմէտ Իպրահիմ, Մուսա Բիւսթէմ ու Իսմայիլ Մէխուտ անուն անձինք և Մէհմէտ Ճէլալ էֆէնտի, որք ներքին ապահովութիւնը խռովելու ձեռնարկած ըլլալնուն համար ձերբակալուած և Ամբաստանիչ ատենին կողմէ իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած էին, Եղեռնադատ ատենին մէջ հրապարակաւ և ի ներկայութեան դատուեցան։ Ասոնք, ըստ տրամադրութեան Պատժական Օրինաց, զանազան պատիժներու դատապարտուեցան. իսկ Մէհմէտ Ճէլալ էֆէնտի անպարտ արձակուեցաւ։

ԼԻՍԱԳՈՒԹի ոսկի չքաղրամ տրուեցաւ Քօռնէլիէն գործակալութեանց կողմէ Փարիզէն 11 Ապրիլ թուականաւ առնուած հեռագրներու նայելով, Փարիզի մէջ ֆրանսերէն յաւելուածով մը թուրքերէն հրատարակուած Մէկվէրէլ անուն ֆլասակաց թերթին հրատարակութիւնն արգիլուիր է օրդումս ֆրանսական կառավարութեան։

«Տէրութիւնք իրարու քարեկամութիւն և ճշմարտասիրութիւն չեն հաճիր որ իրենց երկրին մէջ խռովարարական հրատարակութիւնք ըլլան՝ այնպիսի կառավարութեան մը դէմ, որուն հետ մտերմական յարաբերութիւններ ունին։ Ֆրանսական կառավարութիւնն, վերոյիշեալ թերթին դէմ այդ միջոցն ի գործ դնելով, ապացուցած է թէ կատարեալապէս կը գնահատէ բարեկամութեան և ճշմարտասիրութեան պէտքը։ Միւս կողմէ ալ այդ կերպով նորէն կը հաստատուի թէ խռովարարական այդ կարգի հրատարակութիւնք Եւրոպայի մէջ նողկանք կ'ազդեն։»

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ.—Թուրք լրագրաց այս օրուան թուոյն մէջ կը կարդանք թէ Մբսրլը Հիւսէյին Ալի, Ֆիքրի Փաշազատէ Խօսէր Լուտֆի, Ահմէտ Հըֆզի, Մէհմէտ Հըֆզի, կոմսարար Հիւսնի, Ինեաղը Ահմէտ Իպրահիմ, Մուսա Բիւսթէմ ու Իսմայիլ Մէխուտ անուն անձինք և Մէհմէտ Ճէլալ էֆէնտի, որք ներքին ապահովութիւնը խռովելու ձեռնարկած ըլլալնուն համար ձերբակալուած և Ամբաստանիչ ատենին կողմէ իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած էին, Եղեռնադատ ատենին մէջ հրապարակաւ և ի ներկայութեան դատուեցան։ Ասոնք, ըստ տրամադրութեան Պատժական Օրինաց, զանազան պատիժներու դատապարտուեցան. իսկ Մէհմէտ Ճէլալ էֆէնտի անպարտ արձակուեցաւ։

ԼԻՍԱԳՈՒԹի ոսկի չքաղրամ տրուեցաւ Քօռնէլիէն գործ

ՊԱՀԱԿԱՆՈՑ ԵՒ ՁՕՐԱՆՈՑ.—Մէրսինի, Մէլէքիէի, Իսքէնտէրունի, Սէվիտէի և Լաթաքիայի միջեւ գտնուած ծովեզերաց վրայ պահականոցներ և զօրանոցներ պիտի շինուին։ Ցանձնաժողով մը պիտի զրկուի կարկ եղած քննութիւնները կատարելու համար։ Այդ յանձնաժողովին անդամ կարգուած է նաև Զինուորական Քննիչ Ցանձնաժողովոյ անդամներէն նաւային Մերլիվա Ահմէտ փաշա։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնն որոշեց դատարաններ հաստատել մէկ քանի գաւառաց ու գաւառակաց մէջ, ուր տակաւին դատարաններ հաստատուած չեն։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնն որոշեց որ իր պաշտօնեայք և բարուղարք ժամ 5½ էն մինչեւ 10½ իրենց պաշտօնին գլուխը գտնուին և ամիսը մէկ անգամէն աւելի բացակայ եղողներն ալ օրինաց տրամադրութեան ենթարկուին։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց Նախարարութեան ժողովը նկատողութեան առաւ առեւտրական միջնորդներու և յանձնակատարներու մէկ աղերսագիրն, որով խնդրած էին իրենց յատուկ արհեստապետաց ենթակայ մը կազմել։ Ժողովը այդ մասին օրինական տրամադրութիւն մը չգտնելով, որոշեց Բ. Դուռնէն հրահանգ խնդրել։

ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ.—Իզմիրի մէջ յառաջիկայ շաբթուն Թէրսդէքը անուն գրական ու գիտական թերթ մը պիտի սկսի հրատարակուիլ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խեդիվը անցեալ շաբթու տեսակցութիւն մը ունեցեր է Ահմէտ Մուխթար փաշայի և ֆրանսական ու ռուսական հիւպատոսներուն հետ։

ԴԵՍՊԱՆՍԱՆՑ առաջին թարգմաններն, այսօր, աւստրիական դեսպանատան մէջ գումարուելով ինչ ինչ խնդիրներու վրայ պիտի խորհրդակցին։

ՄԻԱՆՈՏ.— Իտալական կառավարութիւնն որոշեց Նէվրէքօպի, Բրավիզթէի, Այաուուլկի, Սամսունի և Պաֆրայի ծխախոտներէն երեք հարիւր հազար քիլոկրամ գնել՝ նուազուրդով։ Պայման դրուեցաւ որ այդ ծխախոտներ Սեպտեմբերէն մինչեւ Դեկտեմբերի վերջը յանձնուին։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ մաքսատան մէջ, անցեալ Յունուարէն մինչեւ Մարտի վերջը, ներածուած ծխախոտներէն առնուած մտից տուրքը հասած է 226,458 եգիպտական ոսկւոյ՝ անցեալ տարուան նոյն միջոցէն 14,097 եգիպտական ոսկի աւելի։

ԳԱՐԱՍԻՒԻ ընդհ. դատախազի օգնականը, կ'ըսէ Իգիպտ, Սանտրզլը գաւառակը պիտի զրկուի՝ քննելու համար այդ գաւառակին դատական պաշտօնէից դէմ եղած բողոքները։

ԿԷԼԻՊՕԼՍԻՒ Միւքթի կարգուեցաւ Շաքիր էֆէնտի, փոխանակ վախճանեալ Ատիլ էֆէնտիի։

ՀԱՆՁ.— Էտիրնէի Կիւմիւշինէ գաւառին Իսքէչէ գաւառակին Մութաֆլար գիւղին մէջ պղինձի հանք մը գտնուելով, վաճառական Եուսուֆ էֆէնտի և ընկերք արտօնութիւն խնդրած են շահագործելու համար։

Գ. ԱՆՏՐԷ ԷՊԷՌԱՌ, ռուսական նաւային գործակալ Կ. Պոլսոյ, վերջնապէս մեկնեցաւ մայրաքաղաքէն։ Գ. Անտրէ Էպէռառ մարտանաւու մը երկրորդ հրամանատար կարգեցաւ։

ՏՈՒԲԹ. ՍՊԷՏԲՈՒԼԻԻ համար ըսուեցաւ թէ Առողջապահական ժողովոյ կողմէ պաշտօն ունի քննել օսմանեան բարանթինի կայանները, սակայն այդ լուր կը հերքուի։

ՊԱՆՏՐՄԱՅԻ մէջ հարաւային փոթորկի մը պահուն, տեղւոյն բարձրագոյն նախակրթարանի շէնքէն հրդեհ ծագելով այրեր է. նոյնպէս կիսոք գտնուած նախնական վարժարանը։

ՊՈՒՐՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ նահանգին մէջ տեղացած անձրեւներէն ու ձիւներէն հեղեղներ գոյանալով Եէնիչէհրի դաշտը ողողեր են։ Բազաքին մէջէն անցնող Գօճասու գետակն յորդելով ողողեր է 15 խաղողորդարաններ, 285 տուներ, 2 թէքէչներ և 4 մզկիթներ, որք բաւական վնասուեր են։ Շրջակայ գիւղերուն մէջ ալ ողողումներէն չէնքեր վնասուեր են. նոյնպէս Իյնէկէօլի մէջ։

—Պրուսայի քաղաքին մէջ երեք-չորս մատ ձիւն տեղալով քիչ յետոյ հարաւային հով մը հալեցուցեր է զայն։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Անցեալ Մարտ ամսուն մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ հետեւեալ թուով մահեր պատահեցան.

	Այր	Կին	Գումար
Իսլամ	342	353	695
Քրիստոնեայ	263	206	469
Հրեայ	32	29	61
Գումար	637	588	1225

Անցեալ տարի նոյն ամսուն 1,338 մահեր պատահած էին։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Երէկ իրիկուն ժամ 9.40ին երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեցաւ մայրաքաղաքիս մէջ։

Կայս. Դիտարանը տեղեկութիւն ստացաւ թէ Ապրիլ 2ին Իզմիրի մէջ (Սէլանիկ) երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեր է։

Նոյն օրը Բազարքէօյի մէջ (Գրուսա) երկրաշարժի ցնցում մը պատահեր է։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ մէջ Մօտակ կողմը առջի գիշերը պատահած հրդեհին այրեցաւ շաքարավաճառի խանութի մը՝ ջուրի ընկերութեան գրասենեկին կիսը։ Այդ խանութին վարձակալն էր Եօրկի անուն անձ մը, որ իր ապրանքները հարիւր անգլիական ոսկւոյ ապահովագրած էր Ռօսիա ընկերութեան։

ԲԵՐԱՑԻ Մեծ Փողոցին վրայ, առջի իրիկունը, երկու չարապարներ լումայափոխի մը դրամները յափշտակեցին։ Անասիա Սոֆեանիէնց, որ Վէքէտուի վաճառատան դէմը լումայափոխ է, իր տակիները քսակի մը մէջ լեցնելով Գ. Վէքէտուի վաճառատունը կը տանէր, ուր ըստ սովորութեան, կը պահէր զայնս։ Դուռը գոց ըլլալով պահապաններուն ձայն տուաւ, սակայն նոյն միջոցին երկու մարդիկ վրան յարձակեցան և ձեռքի հարուածներով գետինը փռեցին լումայափոխն և պարկը յափշտակելով փախան։ Անասիա տարի ելնելով սկսաւ եռեւուն վազել. անցորդներ ուզեցին օգնել, սակայն չարագործներէ մին արձակէ եղաւ՝ դպչոյնը չարժելով։ Վերջապէս սաիրիչի սպասաւոր մը մինչեւ Գապրիսթան փողոց հետեւեցաւ չարագործներուն, որք խանի մը մէջ անյայտ եղան՝ պուլկարական գործակատարութեան պաշտօնատան ետին։ Սաիրիչի սպասաւորը անմիջապէս Կալաթա Սէրայ երթալով իմացուաւ ոստիկանութեան որ պաշտօնեաներ զրկելով ամեն կողմ յսլոզեցաւ դրամը գտնել։ քսակը այդ խանին մէջ լաթերու տակ պահուած էր։ Զարագործք փախած են։ Լումայափոխը ստակը հաշուելով տեսաւ որ 35 ոսկւոյ չափ պակաս կար։

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱԳԻՆ Էօրիֆիներու Դրան մէջ գտնուած մէկ քանի խարխուլ խանութներ՝ առջի գիշեր և երէկ տեղացած անձրեւներէն՝ փլան, սակայն մարդու կորուստ չպատահեցաւ։

ՈՃԻՐ ԵՒ ԱՐԿԱԾ.—Առջի գիշերը, Գարբէօյի մօտ՝ աւտարական չոգենաւային ընկերութեան յատուկ նաւուն առջեւ, որ մթերանոցի կը ծառայէ, մէկ քանի ձկնորսներ նաւակով ձուկ կորսան։ Այդ նաւուն պահապանը՝ խրուած մը՝ կարծելով որ ատոնք հոն գտնուած և ընկերութեան սեպհական մալունաներուն պիտի մօտենան, հրացէն պարպեց, որով ձկնորսներէ մին՝ Խուրշիտ, ծնոտէն վիրաւորուեցաւ։

—Երէկ Գարաքէօյի կամուրջին վրայէն մարդ մը ծովը ինկաւ, ոսկայն անմիջապէս ազատուեցաւ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Օսմ. զուսաներգական խումբը, որուն իր մասնակցութիւնը նուիրած է Տիկին Վիրգինէ Նուարդ, վաղը գիշերուան համար արտաքոյ կարգի չքեղ ներկայացում մը կազմակերպած է Շահզատէ Պաշիի Թատրոնին մէջ, ի նպաստ Գ. Երուանդ Փափազեանի (պարիթոն)։

Ներկայացուելիք խաղերն են ԾԵՐՈՒՆԻՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ, Վ.տովիլ 3 արարուած 2 պատկերով, Թուրքերէն լեզուաւ։ Մարկիսի դերը պիտի կատարէ տիկին Վ. Նուարդ, Ալֆրէտի դերը՝ Գ. Ե. Փափազեան։

Նոյնպէս պիտի ներկայացուի, առաջին անգամ ըլլալով, ԲԵՄ, երգախառն կատակերգութիւն մէկ արարուածով։ Նուագածուայ խումբը կը բաղկանայ 12 նուագածուներէ։

Գուսաներգական խումբը Լեմբագին հրաւէր մը կ'ուղղէ թատերասէրներուն ու երաժշտասէրներուն, վստահ իր կազմակերպած երեկոյթին շահեկանութեանը ինչպէս նաեւ այն համակրանքին վրայ որուն պիտի արժանանայ Գ. Փափազեան։

Սովորական գիներ։

ԹԱՏՐՈՆ ԳՈՏԸԳԻՒՂԻ

Վաղը գիշեր, շաբաթ շահեկան երկրորդ ներկայացում մը պիտի տրուի Գոտըգիւղի թատրոնին մէջ ծանօթ յոյն ազգաբար և մաքնիսագէտ Մելիտեսի կողմէ որ մոգական տեսարաններ պիտի պարզէ։ Տոմակները կը ծախուին թատրոնին կիրճն, վաղը առտուընէ սկսեալ։

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ

Զկնորսութեան կանոնագրին 25րդ յօդուածին համաձայն, որ ձկնորսութիւնը կարգիլէ ձուկերու բեղմնաւորութեան միջոցին, Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը հասարակութեան կը ծանուցանէ հետեւեալ տրամադրութիւնները.

1. Ոստրէներու, ձկնականներու, կարիներու և առ հասարակ ամեն թուլամորթներու որսորդութիւնը և վաճառումը արգիլուած են սկսեալ յունական Զատիկէն մինչեւ սեպտեմբեր 30 և հոկտեմբեր 12։

2. Այս արգելք բացառապէս վերցած է ձկնականի համար, յունական երկու մեծ պաքերու միջոցին, որոնք են Առաքելոց պաք և Ս. Աստուածածնի պաք։

3. Աստակոսներու, կարկինոսներու և առհասարակ բոլոր կեղեւաւորներու որսորդութիւնը և վաճառումը արգիլուած են սկսեալ Մարտ 15/27էն մինչեւ մայիս 31 յունիս 12։

4. Միեւնոյն արգելքը դրուած է ամբողջ տարւոյն մէջ աստակոսներուն և կարկինոսներուն համար եթէ ասոնց հասակը 20 հարիւրորդամեթր երկայնութիւն չունենայ գոչին ծայրէն մինչեւ աչքը։

5. Նմանապէս արգիլուած են.

1. Մարտ 20, ապրիլ 4էն մինչեւ մայիս 19/31, աքքայաձուկի (պարպոնէաս Ռէէէր), քրամիսի (չէնոփօղ), խարտոցաձուկի (Քէսէ), ոսկեձուկի (Գէրճան), փակրոսի (սէնաղրէա), ֆէրյանոզճի, սէրոբէիդի և խաֆոֆ որսորդութիւնն ու վաճառումը։

2. Յուլիս 20 օգոստոս 1էն մինչեւ սեպտեմբեր 3/15, պառաձուկի (լէվրէկ, սբէնդէկ) որսորդութիւնն ու վաճառումը։

8—8 ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Թէհրանի օսմանեան դեսպանատան եբրորդ քարտուղար անուանեցաւ՝ Բ. Դրան օտար թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Ճէվատ պէյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Զեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն.

«Հայոց երեւելիներուն ու սեղանաւորներուն՝ «Հնչակ» ու «Դրոշակ» և այլ անուններով կնքուած և բէվոլվերի ու դաշոյնի պատկերներով սպառնական գիրեր զրկելով դրամ պահանջող հայ խռովարարներէն՝ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին՝ ձերբակալուածներու ամենուն ալ նախնական քննութիւններն աւարտելով, հաստատական պատճառներն ու ապացոյցները և անձնական խոստովանութիւնները պարունակող քննութեան տեղեկագիրները Դատական պաշտօնատան յանձնուած ըլլալը յայտնի է։ Այսօր նորէն այդ կարգի խռովարարներէ ու անոպաներէ Սիմքէշ Լիւռն, Աճէմ Արթին, դերձակ Աբրահամ, Ցակոբ, Գէորգ, Ցակոբ և խոհարար Գէորգ քօմիթէ մը կազմելով, անուններն ոստիկանութեան ծանօթ եղող հայ երեւելիներու ու սեղանաւորներու կնքեալ սպառնական գրեր զրկելով դրամ պահանջած ըլլալնին գաղտնի քննութեամբ երեւան ելնելով և հետապնդմամբ անոնց գումարման կեդրոնը հակցուելով կոխուած և իրենց քօմիթէին յատուկ կնիքով ձերբակալուած են և հարցաքննուելով իրենց յանցանքը խոստովանած և վճռաբանին իրենց կնիքը՝ Գուլէ-Գարաի մէջ փոքրագրութիւն ընող օտարախպատակ Քոլոշ անուն փորագրիչին փորագրել տրուած ըլլալնին իրենց խոստովանութեամբ երեւան ելած է և Ոստիկանութեան Դուռը տարուած այդ փորագրիչն ալ այդ գործը խոստովանած է և այդ վճռաբար անձանց՝ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին՝ օրինական պատիժները կրելու համար Դատական պաշտօնատան յանձնուելու վրայ ըլլալնին կը ծանուցուի։»

—«Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութիւնը տեղեկագրած է թէ Հալէպի նահանգին Պիլան գաւառակին նամակատան մէջ սկսուած է աւանդ և նմոյշներ ընդունուիլ ու փոխանակուիլ։»

—«Ապրիլ 3 թուականաս Բարձ. Մեծապարքունին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրուսայի, Պիթլիսի, Ատանայի, Հալէպի, Մոսուլի, Տիարպէքիրի, Սըվազի, Էրզրումի, Խարբերդի, Գօնեայի, Էնկիւրիի և Տրապիզոնի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

ԶԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐԸ

(ՊՄԱԵՒ ԳՐՕՒԹԻՒՆ)

Ճառագայթներն ամեն խօսակցութեանց նիւթ են այս պահուս, և Տոքթ. Ռէօնթկէնի նորահնար գիւտը մոռնալ կուտայ շատ մը անհաւանական և աներեւակայելի բաներու, որոնց վրայ չէինք համարձակեր խորհիլ, անտեսանելիին լուսանկարը դեռ չգտնուած։

Նախ և առաջ ֆոթոգրաֆ ճառագայթները կ'ապացուցանեն թէ մարդը՝ հակառակ իր գիտական անհունն մեծամտութեանը, դեռ շատ բան կայ որ չգիտեր, քանի որ վերջերս միայն, գերմանացի գիտնական մը երեւան հանեց մասնաւոր գործիքով մը այն յատկութիւնը զոր ունէր հարիւրաւոր դարերէ ի վեր՝ լոյսը, մեր մինչեւ այսօր անթափանց կարծած մարմիններէն անցնելու յատուկ պայմաններով։

Եւ սակայն քանասեղծները, սիրահարները, երազողները ու միստիքականները որք կը վայելեն, ինչպէս գիտենք, կրկին տեսակցութեան (double vue) ձիրքը, չէին կասիր միթէ Ռէօնթկէնը, երբ կը գոչէին իրենց այն լեզուաւ զոր մենք չափազանց բանաստեղծական կը համարէինք։

«Սրտիդ մէջ կը կարդամ, Հոգիդ թափանցեցի։ Աչքերուդ վառ հուրը կը տեսնեմ բակ արտեւանունքներուդ տակէն, ևայլն. առանց ի նկատի առնելու քնարչիկները, սազրիչները, խոհրնթերցիկները, Բիլքմանները ու Մատամ Թէպերը։

Մեր արդի գործնական ժամանակը պիտի գիտնայ շուտով մեծ օգուտներ քաղել ճառագայթներէն և արդէն իսկ էն զարմանալի լուրերը կը հասնին մեզ այս առթիւ Ամերիկայէն ուր կը կատարուին միտ ամենէն առաջ, գիտական էն հրաչալի ու էն արտառոց փորձերը։

Հնարագէտ գործաւորներ պիտի կարենան շինել անշուշտ քիչ ատենէն այնպիսի հանճարեղ մեքենաներ որք կարենան հոգեկան ներքին վիճակներն անդրադարձուցնել, այնպէս որ եթէ պէտք եղած տեղին դրուին, կարենան յայտնել վարանոտ նը-չանածին թէ իր հարսնցուն իրաւ կը պատէ՞ զինքը, կասկածոտ սիրահարին թէ իր սիրուհին կը խաբէ՞ զինքը, նախանձոտ ամուսնոյն թէ իր կիսը անկեղծօրէն կը սիրէ՞ զինքը։ Նախանձոտ երիկները, տարակուսող կանայք պիտի կարենան կարդալ, գոց պահարաններու տակէն, ժամադրութիւններ որոշող տոմսեր, սիրոյ յայտարարութիւններ պարունակող նամակներ։ Հոգեբաններն ու յիմարաբոյժք պիտի կարենան դիւրաւ մենամոլութիւններն ախտորոշել ու ամէն ինչ ցիրուրաս չվերադրել։ Վերջապէս մէկ խօսքով, մարդ՝ գաղտնիք պիտի չկարենայ ունենալ այլ եւս։ Հետեւաբար մարդուն էն մեծ մեղքերէն մին, սուտը, պիտի վերնայ աչխարհէս։ Ա՛լ կեղծիք պիտի չմնայ։ Ամէն այրերը պարկեշտ պիտի ըլլան ու բոլոր կանայք՝ ա՛ռաքինի։ Ճշմարիտ ոսկեդար մը։

ՔԻՄԵԼԷՆԻ

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻՎՍԸՆ ՇՈՒԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿ.

Տարբ. շոգենաւը, նաւապետ Մաքքրըմ, քնդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կասաւ։

ՄԵՆ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՏԱՐԲԱԼՈՒԾՄԱՆՑ

ՈՐՔ ԿԸ ԳՈՐԾԱԳՐՈՒԻՆ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ, ԱՌՈՂՋԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ։

52, Եէնիսէ Գալաբրբ, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս, 52.

Պարոն,

Պատիւ ունիմ ծանուցանելու ձեզ թէ 1896 մարտ 1էն սկսեալ վերստին կազմակերպեցի իմ քիմիական աշխատանոցս ի Եիւսքեք Գալաբրբմ, 52, այնպէս որ անմիջապէս, մեծ ճշդութեամբ և չափաւոր գիներով կը ձեռնարկեմ ամեն տեսակ տարբերակումներու։

Ուստի ներկայիս կուգամ խնդրել ձեր վստահութիւնը և հաւատալ ձեզ թէ այն աշխատութիւնները զոր պիտի հանձիր յանձնել ինձ, պիտի կատարուին ամեն փափաքելի խնամքով, ամեն ճշդութեամբ և արագութեամբ։

Հաճեցէք ընդունիլ, պարոն, յարգանաց հաւատարիմ։

ՏՈՒԲԹ. Բ. ՍԻՆԿՈՍ
քիմիագէտ Վեհ. Սուլթանին
ծառայող քիմիագէտ
վկայեալ Զուրիխի համալսարանէն եւ բազմաթուեստեան
վարժարանէն.

Ցոյցակից անդամ Զուր խի քիմիագիտական ընկերութեան
Նախկին օգնական Զուրիխի երկրագործական կայանին եւ այլն։

4—12

Վակտրան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Ապրիլ 5/17 1896

Անուանին. եւ Վճարեալ		Անուանը	Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ
100	1881	Ֆրանս. Սէրիէ Ա	1%	63 —
100		» » Բ		35 —
100		» » Գ		20 30
100		» » Դ	զոցուած	22 15
400			բացուած	22 23
100			միջօրէ	22 23
100	1870	Բուլղարիա.	զոցուած	113 —
Ֆր. 500			բացուած	113 75
			միջօրէ	113 75
Անկ. 20 / Վճր. 10	1890	Օսմանիէ	4%	— —
22 11	1869	Բրէտի ժէն. Ամ.		7 37
10 5	1872	Ֆօս. Ամ. տր Շ. է Վ.		4 07
140 140	1878	Լաւրիոնի		53 50
500 300	1888	Ազնատրուի (Բժմ.		605 —
500 500		Երկանթուղիր (Պրժ.		315 —
20 5	1882	Թրամուէյ (Բժմ.	0/00	8 10
500 500		(Պրժ.		485 —
500 200	1883	Ամմ. Ռէժի		16 —
1.40 1.40	1892	Օսմ. Միկրաբէթ	6%	1 55
11 5½	1893	Օսմ. Ապանգրն. Ընկ.		4 80
500 500	1882	Զրի Ընկ. Տէլբրոս		385 —

ԹԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՑ	Օ. Ռ.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	6	— ½
1 ամսուան համար	8	—
1 օրուան համար	2	—
Բրլոր	—	—
Կանեփիկ (Հէվալէսիզ)	—	50

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐԴՈՅ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	75
Փարիզ »	Ֆր.	22	77 ½
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիորր.	10	82 ½
Պերլին չէք	Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ՎՐԱՑ		
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3 25
1 ամսուան համար	»	8 —
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ռ. 100 դրշ.էն		130 20
20 Ֆրանգոյց		87 32
20 Մարքոյց Գերմանական ոսկի		197 20
Բրլիից		51 10
Բուպլ Սպիտակ		8 53
Մէճիտիէ		108 17
Մանր արծաթ		103 20
Մէճիտիէ		98 —
Ռոսկոս Ղալաթիոյ Սակարակի		9 —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆԷՔ

ՓԱՐԻԶ 17 Ապրիլ

Ֆոնսոլիտ Օսմ.	Բ Կնիկ.	Ֆր.	— —
» »	Գ »	»	21 10
Դ	(Բացուած	»	— —
	(Փոցուած	»	20 67
Բուլղարի երկանթուղի		»	115 —
Բրնրիզի		»	454 —
Մարսայլիոյ Պարտէնուղիք		»	400 —
Օսմանիէ		»	400 —
Ռէժիի Բաժնեթուղթ		»	366 25
Պանք Օթոման (անուանկոչ.)		»	566 81
Ռանթ Ֆրանսական 3%		»	101 40
» » 4½%		»	106 25
» Իտալական		»	84 25
Քէյտի Լիոնէ		»	762 —
Բրէտի Ֆոնսիէ		»	— —
Ֆոնդուան տ'Էսբրանդ		»	— —
Մուէզի Բաժնեթուղթ		»	— —
Եգիպտական Միացեալ		»	520 —
Զէք Լոնտոնի վրայ		»	25 175

ՖՐԱՆԿՖՈՐԹ. 17 Ապրիլ

Բուլղարի Սրկանթուղի	Ֆիորին		57 —
Օսմ. Ռէժիի	»		173 —
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես			120 —
» Փարիզի	»		— —

ՖՐԱՆԿՖՈՐԹ. 17 Ապրիլ

Ֆոնսոլիտ Օսմանեան	Ա Ֆ. Ռ.	63	—
» »	Բ »	21	87
» »	Գ »	20	87
Դ	(Բացուած »	—	—
	(Փոցուած »	20	37
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4%	(Արդիւն. ընդ.	—	—
» » 1894 3½%	(Եգիպ. Հրամ.	—	—
Պանք Օթոման (Մնացեալ)	»	12	50
Ա.յ.ոյ.ի Նրլիանգի	»	21	50
Միացեալ Եգիպտական	»	103	12
Առանձնաշնորհեալ	»	—	—
Անգլ. Բանկոլիտ	»	111	12
Ռուլպ. Գերմանական	»	—	—
» » Նոր 6%	»	97	50
Ռանթ Հելլենական 5% 1881	»	32	25
» » 5% 1884	»	32	25
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	325

ԳՈՐԼԻՑ. 17 Ապրիլ

Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք		— —	—
Բուլղարի Երկանթուղի	»	110	35
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Գրնդ.	»	— —	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	400
» Փարիզի » 3 ամիս		— —	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի		— —	—

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Ա.ՈՒ.Ա.ՋԻՆ Ն.Ա.Ր.ԴԻ Վ.Ա.Ա.Ճ.Ե.Ա.Լ, Ա.Մ.Ս.Ի.Ի.Ն.Ա.—Ա.Ս.Ա.Մ.Ն Ա.Ի.Ի.Ա.Ջ.Ի.Ի.Ի.Ի.

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորարար զարձիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ նրանակալ, տուրք, նաշակալոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն՝ (ըստ տարիքի), ծաւղութիւն, եւ ազաս արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Վիկտորիա» կոչուած բերնի հիանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Ամրնցուցիչ զնդրու, եւ նորարար աՁ ցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Ռանիի զարեջրատան վրայի յարկը ձիշտ Զպուրքեանց դէմն)։

Գատրգիւղի յամախարդ կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բաղուած Խրիսօվելի փողոց ամէն օր։

Ք. Գ. Հաւատարելու համար Եւրոպոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբոյժներու՝ ծմեռները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղիներն։

410

ԴԵՂԱՐԱՆ

ԴԱՌՆԻԿ ՏԱԼԿՅԵԱՆ

ԷՏԻԿ-ՓԱՇԱ ՊԱՇԸ ԹԻ 7

Դառնիկ Տալկյեան կը ծանուցանէ թէ իւր դեղարանին դէմ բացած մասնաւոր դարմանատան մէջ, յետ այսորկի պիտի դարմանեն հետեւեալ մեծ. բժիշկներն.

Տոքթ. Վարդազար Էֆ. ամեն օր մինչեւ կէսօր։

Տոքթ. Նահապետեան Էֆ. ամեն երեքշաբթի գ. հինգշաբթի ժամը ութէն վերջը։

Արդէն լաւ գեղերու լաւ եւ խնամով պատրաստելը իրեն սկզբունք ըրած ըլլալով, այս առթիւ կը յայտարարէ թէ, եւրոպական տան մը հետ եղած մասնաւոր կարգադրութեան մը համաձայն, ստոկապէս քստայով պիտի բերուին ամեն շաբաթու գեղարանին մէջ սպառած գեղերն, եւ ի նը-կատի առնելով ժամանակիս պահանջումները, խիստ դիւրամատչելի գներով պիտի պատրաստուին բոլոր գեղերը։

Եւրոպական արտադրութիւններէ զատ, շատ ժամն գներով կը վաճառուին «Յամրձան» ըմպելեաց գործարանին մէջ Ս. Փամպուքճեանի տեղական գուտ խաղողէ պատրաստուած ընտիր քսնեաքներ եւ գինիներ թէ շիշերով եւ թէ տակառով, ինչպէս նաեւ յատկապէս Տարտանելէն բերել տրուած քաղցրահամ գինիներ։ Աւելորդ է ըսել թէ գեղարանը գիտոր ամեն կարօտեալներ օրթիապէս պիտի դարմանուին։

473 13—15

Ա.Զ.Գ

Փափկաճաշակ ծխողները ճշմարիտ JOB մոպի սիկառի թուղթը գիւրաւ կ'որոշեն իր կեղծերէն, բայց միմիայն սիկարը ծխած ատենին է որ կը նշմարեն խաբէութիւնը եւ ո՛չ թէ այն վայրկեանն ուր կեղծ պրակը իրենց կը տրուի իբրեւ ճշմարիտ եւ հարազատ JOB մոպի թուղթ։

Որպէս զի ամէն շփոթութիւն եւ վարանում անկարելի ըլլայ, եւ մեր յամախորդը չը խաբուին, պէտք է որ ուղղակի դիմեն մեր ՃՇՄԱՐԻՏ JOB ՄՈՊԻ ԹՈՒՂԹԻՆ ՄԻԱԿ ՏԷՐՈՁԻՆԷՐ Ե. ԼՈՒԹՖԻԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ. Կալաձա, Մահմուտիյէ փողոց, Թիւ 17. եւ կամ այն ծխավաճառներուն կամ խանութներուն զորս ինքը կը յանձնարարէ։

482 26—150 ՊԱՐՏՈՒՆ ԺՈՊ

ԱՊԱՌԻԿ

1896 տարւոյ նոր ծեւով եւ զրութեամբ կատարելագործեալ, Անգլիական առաջին կարգի հեծելանիւներ։ Կը վաճառուին եւ ՎԱՐՁՈՒ կը տրուին ամսական կամ շաբաթական վճարմամբ։

Մրցման, պտոյտներու եւ խորդուրդոյ ճամբաներու համար յատուկ հեծելանիւներ։ Գիներն անհաւատալի կերպով

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

1881 Թուին 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքովա 37
Ապահովագրութեան ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՏՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուբլի
Եղաշխատութեան գումար	63,000,000 ֆրք.
1894ի հասոյթը	24,500,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ	90,000,000 »

Ընդ հ. Գործակալ Թուքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Զէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոխնկ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԷՊՐԷՆ ԵՒ ՈՍԿ. 62.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ ԱՆԳ. ՌՈՒԼ 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ Ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր աղբիւրն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ֆասուց համար։

326

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և պայծառական կաղապարք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մինչորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍԱՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերքաց
Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի Չվարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի գումար	» 10,028,000
Տարեկան հասոյթ	» 23,250,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բանուորանիներ և ասոր մէջ գտնուած վտանգները և կարասիներ նիստ չափաւոր սակագնօք

894 Վերոյ նշեալ ընկերացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԴԱՌԵԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս, Պէյէ—Գալաս, Ամանիտաս խան 12, 13, 14

ՏԻՒԶԱՈՒ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱԲԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՈՇՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզաուի գինին ու օշարակին մէջ գտնուած լաբթօ-ֆոսֆատ տը չօն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրաթիւք ազոց ոսկրունները կը փիտկէ ու կը օրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և ուշացեալ ազոց։

Ցաւի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փսխեր և աւելի կորովի տղաք կը ծնին։

Լաբթօ-ֆոսֆատը ստամոքսներուն կարը կը չատցուցնէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ճաճման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները չուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

ՂԼԱՆ ՊԱՊՔ ՍԼՐԱՄԲԷՐԻ

Գրբմրզը բթաս գրեէյի ճէտիտ 7500 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 7 ղրշ. 18 փարա։ Շապ գրեէյի ճէտիտ 1500 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 1 ղրշ. 3 փարա։ Զաչ հաղը գրեէյի ճէտիտ 1500 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 2 ղրշ. 18 փարա։ Գրբրմբարթար գրեէյի ճէտիտ 3225 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 15 ղրշ. 23 փարա։ Թիրապ գրեէյի ճէտիտ 1300 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 2 ղրշ. 28 փարա։ Նըշատրը բուհու գրեէյի ճէտիտ 4760 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 4 ղրշ. 28 փարա։ Թուզ բուհու գրեէյի ճէտիտ 360 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 1 ղրշ. 18 փարա։ Զէրտէչալ գրեէյի ճէտիտ 150 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 3 ղրշ. 18 փարա։ Սարը պաղամ խիւլասասը գրեէյի ճէտիտ 1000 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 16 ղրշ. 38 փարա։ Զաչ գբարբը գրեէյի ճէտիտ 29,000 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 2 ղրշ. 8 փարա։ Սումաք գրեէյի ճէտիտ 10,400 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 1 ղրշ. 8 փարա։ Կէօղ թաշը գրեէյի ճէտիտ 4200 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 3 ղրշ. 8 փարա։ Շարապ թօրթուսը գրեէյի ճէտիտ 6500 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 7 ղրշ. 8 փարա։ Մօրպագամ խիւլասասը գրեէյի ճէտիտ 67,000 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 6 ղրշ. 28 փարա։ Գրբմրզ գրեէյի ճէտիտ 1080 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 19 ղրշ. 20 փարա։ Սրաց սապանու գրեէյի ճէտիտ 55,000 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 2 ղրշ. 18 փարա։ Սօտա գրեէյի ճէտիտ 141,600 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 20 փարա։ Մարսիլիա թուզ գալը գրեէյի ճէտիտ 30,200 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 2 ղրշ. 23 փարա։

Ֆէս վէ Իրմիր փապրիգաները հիւանդութիւնը իշուն միւպարեա ուսանելու թէլեֆ մեզգրի միւնագասատա ոյան տրպատ մուրագամ 18 գաչէ պրա էնդամ թիրաթր մուրագամաղը ԲԲ թագիր էօհտէթինտէ օյուզ նիսանը ռուսմին 4ինենիւ բնչչէնպիհ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաբը իճրա օյունարագ մէգթիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի միրիդէնէկինտէն իթաբանա վէ օրնաս ճուսաա իրթէսի կիւնիւ 100տ 5 թէնգիլիսէ թաւիպ օյանլարը մագամը ալիի Սէրասքէրի լեկաղիմաթը սումուսիկ տայիրէսինէ կէլմէկերի իյան օյունուր։

Նօ. 48 3—3

Ղալաթատա Հարիպ Դուլէի իրթիսալինտէ վագը 1 պապ գարաղօլիանէ տրասարնրն 311 սենէսի չուպաթը նիհայեթինտէ գէնթրաթօսը միւնեգալիէ օյմուշ վէ սենէի հալիէ մարթընտան իրթիպարէն սենէի թալիպիէ իյնարը մուգարրեր պուլունմըշ օլսուդրնտան մէգթիւր արասարն իրթիճալինէ թաւիպ օլանլարրն նիհայեթի հալիէ նիսանդրրն 15ինեի բաղար իրթէսի կիւնիւե գատար մուհասէպաթ տայիրլար չուպկի մահասուսէպինէ միրաճաաթ իյլէմէկերի էյան օյունուր։ Նօ. 49 3—3

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՊԻ ՕՇԱՐԱԿ)
ՄՈՐԻՒ ԶԿԵՆ ԴՈՒՍՑ ԻԻԳ.
Իրմէ՝ մինչ տղայ ՝ ստացող
Գատարտեալ ՀԱՍԱՐԱԿ ՍԳՈՊԻ և ՊՕՇԻՆԻ
ի Նիւ-Եորք։

ԿԱՐԹ չափ անորժահամ է
Մարդ. մկան համար իւրի բոլոր յատկութիւններն ունի, թարմանիքներու յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաւոյթիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղաճութիւնը
Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժահամ ու հաճելի, գիւրամարս է և անենի փոքրիկ ստամոքսները կը տանին զայն.
Ամենուրեք դիւրաւոր գնալ-ծառայ և դեղագործաց քով։
Գործակատարը ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԵՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ.

ՖԷՆԻՔՍԱՑԵԱԼ ՕՇԱՐԱԿ
ՎԻԱԼԻ, դեղագործ ի Փարիզ
SIROP PHÉNIQUÉ DE VIAL
Կը ջնջէ միքրոպները կուրծքի հիւանդութեանց, հրաչալի կերպով կը յաջողի հաւ, հաբ-էյէ, ինֆլուանզա, լուէզ համար։
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 1 Գուրտալու փողոց,
եւ դեղարանները

ՆՈՐ ՈՒՂԵՑՈՑ
ՄԷՍԱԳԷՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի երթեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթուղարձին հանդիպելով ի Հալբ)։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սեպտ. 21էն, դէպի Պիրէոն, Բրմիր, Տարտանէլ, կ. Պոլիս, միւս շաբաթուն, սեպ. 28էն սկսեալ, դէպի Բաթումաղա, (փոփոխակի Քաֆաթրօ) Շիրա, Ցէլանիկ, Տէրտ-Ագաճ, փոփոխակի Բաֆա, Տարտանէլ, կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկն ւմ դէպի Մարսիլիա, Հալբ, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առաւուն ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէրտ-Ագաճէն (փոփոխակի Բաֆաան) հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբաթուն Տարտանէլէն. Իզմիրէն, Պիրէ-նէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց ատամ, ամեն տասնրհինգ օրը, ուրբաթ թիվմուան ժամ 4ին, հոկտ. 1էն սկսեալ Սուրիս գծին շոգենաւը կ Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպի Մարսիլիա միայն Իզմիր եւ Պիրէան հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնրհինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրութեան) Վանիր, Մամոս, փոփոխակի Հանդոյս, Պէրուտ, Լարնարա, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Լաթաքիա, Թրիբոլի, Նարէն Պէրուտ, Ալեքսանդրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրութեամբ, Պէրուտ դէպի Յաֆա եւ Բոր-Սայիտ։

ՕՏԵՅՍ-ՆՈՎՈՐՍԻՍԿԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիրամսեայ Լոնտոնէն, Հալբէն, Մարսիլիաէն եկած սուրիանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼԻԻ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տա նրհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հալբէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակով Սիրոյ։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրէն դէպ Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 428

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթեան երթեւեկութիւնք

Բշ. 1/13 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դշ. 2/14 Մարսիլիայի ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դշ. 3/15 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 3/15 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 4/16 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուշ 5/17 Ազովստափիոյ Սորհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԳ.— Մարտ 2 14, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գոլորշոյ Զմիւռնոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գալու շոգենաւին 268

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱԵԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՍԻԼԻԱՆ
Ն. ՌԱՖԻ ՝ ԸՆԿ
Մարսիլիայէ և Պոլսոյ մէջ երեքշաբաթագրաքել բանող
Մէնկէրէլ չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի տալիս 21էն (Ը. Ե.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ռ-պարկի և տրոգ տոպէտոպոլիքեան նաւագէնի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Մոմճանէ փողոց թ. 10
33

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԹԱԳՐՈՑ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու
1896 Փետրուար 3 (Հ. Տ.) շաբաթէն սկսեալ
ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 24 Խառն Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Առտ.	Թ. 6 Ճամբ. Առտ.	Թ. 26 Խառն Իրկ.	Թ. 8 Ճամբ. Իրկ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրկ.
		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ					
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քարաքէոյ Կամուրջ	մկնմ.	12 30	2 30	5 5	8 —	10 30	11 30
Հայտար Փաշա	ժմնմ.	12 55	2 55	5 30	8 25	10 55	11 5
	մկնմ.	1 15	3 4	5 38	8 45	11 5	12 5
Գրբրը-Թօբրաք		— —	3 11	5 45	8 55	11 12	12 12
Ֆէնէր-Եօլու	»	— —	3 15	5 49	9 —	11 17	12 17
Կէօղ-Թէփէ	»	— —	3 20	5 54	9 6	11 22	12 22
Էրէնքէօյ	»	1 32	3 26	5 59	9 12	11 29	12 29
Գօսթանճըք	»	1 41	3 35	6 8	9 22	11 37	12 37
Մալթէփէ	»	1 52	3 49	6 19	9 37	11 49	12 49
Քարթալ	»	2 7	4 2	6 31	9 54	12 2	1 2
Բէնտիք	ժմնմ.	2 17	4 10	6 39	10 5	12 10	1 10
	մկնմ.	2 24	— —	— —	10 16	— —	— —
Թուզլա	»	2 46			10 41		
Կէյպզէ	»	3 8			11 7		
Տիլ-Իսքէլէսի	»	— —			11 33		
Թավշանճիլ	»	3 40			11 41		
Հէրէքէ	»	3 50			12 5		
Եարբմնա	»	— —			12 25		
Թիւթիւն-Զիֆթլիք	»	4 29			12 41		
Տէրինճէ	»	4 40			12 56		
Իզմիտ	ժմնմ.	4 59			1 12		
	մկնմ.	5 13					
Պէօյիւք-Տէրբէնտ	»	5 50					
Սաքանճա	»	6 20					
Ատա-Բազար	»	6 46					
Կէյվէ	»	7 36					
Սաք-Հիսար	»	8 1					
Մէքէճէ	»	8 35					
Լէֆքէ	»	9 5					
Վէզիր-Խան	»	9 43					
Պիլեճիք	ժմնմ.	10 24					
	մկնմ.	10 34					
Քարաքէոյ	»	11 44					
Պօղեիւք	»	12 25					
Ին-Էօնիւ	»	1 11					
Զուքուր-Հիսար	»	1 41					
Էսկի-Շէհիր	ժմնմ.	2 19					
		Իրկն.					

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ. Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ.	Թ. 21 Խառն Առտ.	Թ. 5 Ճամբ. Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Իրկն.	Թ. 23 Խառն Առտ.
		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ					
		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Էսկի-Շէհիր	մկնմ.						11 —
Զուքուր-Հիսար	»						11 39
Ին-Էօնիւ	»						12 13
Պօղեիւք	»						12 47
Քարաքէոյ	»						1 21
Պիլեճիք	ժմնմ.						2 11
	մկնմ.						2 21
Վէզիր-Խան	»						2 58
Լէֆքէ	»						3 37
Մէքէճէ	»						4 11
Սաք-Հիսար	»						4 39
Կէյվէ	»						5 5
Ատա-Բազար	»						6 1
Սաքանճա	»						6 19
Պէօյիւք-Տէրբէնտ	»						6 47
Իզմիտ	ժմնմ.		— —				7 24
	մկնմ.		12 —				7 44
Տէրինճէ	»		12 23				8 —
Թիւթիւն-Զիֆլիք	»		12 34				8 10
Եարբմնա	»		12 50				— —
Հէրէքէ	»		1 22				8 46
Թաֆշանճիլ	»		1 36				8 58
Տիլ-Իսքէլէսի	»		1 47				— —
Կէյպզէ	»		2 20				9 33
Թուզլա	»		2 45				9 54
Բէնտիք	ժմն	— —	3 6				10 15
	մկնն.	11 53	1 55	3 14	5 33	8 7	10 25
Քարթալ	»	12 3	2 6	3 29	5 43	8 17	10 41
Մալթէփէ	»	12 16	2 20	3 48	5 57	8 30	11 —
Գօսթանճրգ	»	12 27	2 31	4 2	6 9	8 41	11 15
Էրէնքէօյ	»	12 37	2 42	4 16	6 20	8 51	11 27
Կէօղթէփէ	»	12 41	2 46	4 20	6 24	8 55	— —
Ֆէնէր-Եօլու	»	12 46	2 51	4 25	6 29	9 2	11 38
Գրբրը-Թօբրաք	»	12 50	2 55	4 29	6 33	9 6	— —
Հայտար-Փաշա	ժմն.	12 56	3 2	4 37	6 39	9 12	11 47
	մկնմ.	1 5	3 10	4 50	6 50	9 20	12 —
Քարաքեոյ Կամուրջ	ժմն.	1 30	3 35	5 15	7 15	9 45	12 25
							Իրկն.

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 122 Խառն Առտ.
		ժ. վ.
Էսկի-Շէհիր	մեկ.	1 —
Ագ-Բունար	»	1 49
Այբի-Գէօյ	»	2 35
Գէյլիկ-Ամբը	»	3 23
Սաքը-բէօյ	»	4 38
Պիչէր	»	5 25
Մազբլար	»	6 20
Գէյլիք բէօբրիւ	»	7 —
Օլատլը	»	7 55
Մալիբէօյ	»	9 17
Սընճան-բէօյ	»	10 9
Էնկիւրիւ	ժմն.	11 12
		Իրկն.

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 121 Խառն Առտ.
		ժ. վ.
Էնկիւրիւ	մեկ.	2 10
Սընճան-բէօյ	»	3 6
Մալի-բէօյ	»	4 20
Թուլատը	»	5 59
Գէյլիք-բէօբրիւ	»	6 51
Մազբլար	»	7 23
Պիչէր	»	8 8
Սաքը-բէօ	»	9 13
Գէյ լիկ-ամբը	»	10 20
Այբի-բէօյ	»	11 16
Ագ-Բունար	»	11 54
Էսկի-Շէհիր	ժմն.	12 41
		Իրիկն.

ԱԼԱՄՈՒՆ ԳԻՇԵՐՈՒՄԻՆ ԳԻՇԵՐ ՄԻՆՉԵՎ ՄԻՆԸ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 324 Խառն Առտ.	Թ. 326 Խառն Իրկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.
Ալանտուն	մեկն.	2 45	— —
Գիշերուան ժամն.		3 5	11 10
Գիշերուան ժամն.		3 10	11 20

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 325 Խառն Առտ.	Թ. 327 Խառն Իրկն.
		ժ. վ.	ժ. վ.
Գիշերուան ժամն.		1 30	9 10
Գիշերուան ժամն.		2 10	9 40

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 222 Խառն Առտ.
		ժ. վ.
Էսկի-Շէհիր	մեկն.	12 —
Կէօքէ քրուք	»	12 49
Սապանճը բընար	»	1 41
Ալաեոնտ	»	2 40
Զրքուրլեր	»	3 27
Տէօնէր	»	4 28
Իկսանիյէ	»	4 59
Դպլը կեօլ համամը	»	5 40
Աֆիոն Գարա Հիսար	»	6 22
Պէօյիւք Զօպանլար	»	7 3
Զայ	»	8 6
Իսկպլու	»	9 8
Եարբան	»	9 38
Ագ չէհիր	ժմն.	10 4
		Իրկն.

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 221 Խառն Առտ.
		ժ. վ.
Ագ չէհիրէն	մեկն.	2 41
Եարբան	»	3 9
Իսկպլու	»	3 43
Զայ	»	4 43
Պէօյիւք Զօպանլար	»	5 40
Աֆիոն Գարա Հիսարէ	»	6 31
Դպլը կեօլ համամը	»	7 11
Իկսանիյէ	»	7 47
Տէօնէր	»	8 25
Զրքուրլեր	»	9 25
Ալաեոնտ	»	10 19
Սապանճը բընարը	»	11 10
Կէօքէ քրուքը	»	11 55
Էսկի-Շէհիր	ժմն.	12 42
		Իրկն.